

FS

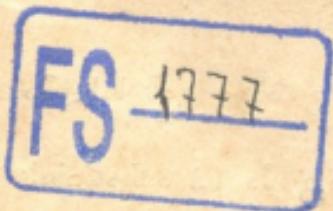
1777

ମହିଳା ପାଦକଣ୍ଠରେ ଶବ୍ଦାଳ୍ପନ୍ତ୍ରିକା.

ବାମଦ୍ଧିଲାଙ୍କ ପାଦକଣ୍ଠରେ ଶବ୍ଦାଳ୍ପନ୍ତ୍ରିକା ରୂପରେ ଉଚ୍ଚବିଜ୍ଞାନିକ
ପାଦକଣ୍ଠରେ ପାଦକଣ୍ଠରେ ପାଦକଣ୍ଠରେ ପାଦକଣ୍ଠରେ

F 607
2

ଶାନ୍ତିକିଳିଙ୍ଗ ନାନା :

ଦୟାର୍ଜ୍ଞ ପାର୍ଵତୀ କାନ୍ତି ମୃତ୍ୟୁ ହାତୀରି.

କୁଳି ଅଶୀଶ ରାଜ୍ସିନୀ.

କୁଳି ଅଶୀଶ ମାତ୍ରି.

ରୂପା ରାଜ୍ସିନୀ ନେତ୍ର.

ଦିନ୍ଦୁ ରାଜ୍ସିନୀ କୁଳିନୀଙ୍କୁ.

ମଧ୍ୟମିଶ୍ର ରାଜ୍ସିନୀ ଶାନ୍ତିକିଳିଙ୍ଗ ପରିଷାର ହେତୁମାତ୍ରି.

ନାନାକାନ୍ତି ମଧ୍ୟମିଶ୍ର ମନ୍ଦିରକାରୀ.

ରାଜ୍ସିନୀ ରାଜ୍ସିନୀ ତାତୀ ମନ୍ଦିରକାରୀ.

ରାଜ୍ସିନୀ ରାଜ୍ସିନୀ ତାତୀ ମନ୍ଦିରକାରୀ.

ରାଜ୍ସିନୀ ରାଜ୍ସିନୀ ତାତୀ ମନ୍ଦିରକାରୀ.

ରାଜ୍ସିନୀ ରାଜ୍ସିନୀ ତାତୀ.

ରାଜ୍ସିନୀ ରାଜ୍ସିନୀ.

ରାଜ୍ସିନୀ ରାଜ୍ସିନୀ.

ରାଜ୍ସିନୀ ରାଜ୍ସିନୀ ରାଜ୍ସିନୀ ରାଜ୍ସିନୀ ରାଜ୍ସିନୀ.

ରାଜ୍ସିନୀ ରାଜ୍ସିନୀ.

ରାଜ୍ସିନୀ.

ରାଜ୍ସିନୀ ରାଜ୍ସିନୀ ରାଜ୍ସିନୀ ରାଜ୍ସିନୀ ରାଜ୍ସିନୀ ରାଜ୍ସିନୀ

ରାଜ୍ସିନୀ ରାଜ୍ସିନୀ.

ରାଜ୍ସିନୀ ରାଜ୍ସିନୀ ରାଜ୍ସିନୀ ରାଜ୍ସିନୀ ରାଜ୍ସିନୀ

ରାଜ୍ସିନୀ.

მოქმედება 1.

(ივარდა აიხდება და სცენა წარმოადგენს დაბიაზსა, დაბიაზსა აქეს შეატედ, მარჯუნივ და მარცხნივ კარებები, მარცხნივ სდგას ტახტი დაივენილი, უკან აწყვა სკამები და წინა სდგას სტოლი, ნენე ზის ტახტზედ აბრეშემს ართავს და ზუზუნებს, მარეს დადის დარბაზში ნაზის სიარულითა და მდერობს).

გ ა მ თ ს უ ლ ა 1.

ნ ე ნ ე და მ ა რ ე ს.

მარეს,

გამითვრანდა სიხარულის ფრინულები ღეალიმ.

შემთხუებისა გამო სხვსა და სხვსა, ჰალეალიმ სხვსა და სხვსა.

დაკმთენილ კან აწ ესრედ უნუგეშოდ ღეალიმ.

უბედობის გამო სხვსა და სხვსა, ჰალეალიმ სხვსა და სხვსა.

(ნენეს) ბებალი ! ახლანდელი კაუები საუკარლებეს რომ მომორდებან ესე მდერობენ ხომე.

ნ ე ნ ე.

ნეტავი შენა შკლი რომ უძაწლდა ჩან და სიმღერის მეტი კავრი არა უკრი გაქეს, მე ლამის კავრით კა დყინით,

მ ა რ ე ს.

რა კავრი გაქეს ?

ნ ე ნ ე.

კავრი მეტი უნდა, მზეე უნდა დაბნელდესო.

მარებ.

დაბნელდეს რა არის.

ნენე.

ოფიციალ ! ანიობენ თუ წარუენამ უნდა მოვის
დესო და უკელანი უნდა დავიხოცნოთო, მინდა საჩია-
რებლათ მოვემზადო.

მარებ.

(იცინის).

ნენე.

ქა ! დახე დახე ურტხეულა ამ დროული ადამიანი რო-
გორ მასხარად მშენება, რას იცინი შე ღირებო.

მარებ.

ოფიციალ არ ვიციანი, აი უსწავდელობა რა არის რომ
ამ უწინდელს სალხსა არათვის მიხვედრა არა გაქტსთ,
ჟისწავლა რომ გქონდესთ წაივითხავდით წიგნებსა და იქიდგან
გაიგებდით მზის დაბნელების მაზეზსა, ააა ჩეცნი მდგმელს
აჭიცერსა ჰქითხე და ის გეტეპს დაბნელების მაზეზსა.

ნენე.

ქალბატონო შენ იმასთან ჩერჩელ კენკულა დაესხენ.
თორებ ნახამ თუ რა მოგივა.

მარებ.

რა უნდა მამივიდეს, არ იცი ბებილო ასლანდელს
დროში ქალისგან კაქთან ლაპარაკი განათლება არის.

ნენე.

ქა მეხი თქუცნო დაგეცთ და თქუცნი განხოლებაცა,
კიდევ მავისთანაებმა ჩაგუდეარა თეალში ნაცარი და
ასეთი დრო მოგაკვიდა.

მარებ.

ბებია-შველობამ ქალისა კაქთან ლაპარაკი სიციხეკლი
არ არის, თქუცნ ასე გეონიათ როგორც დაგუცლაპარაკე-

ბიან მაშინვე შეგრძამდენ, შენა მსოქვე ქალმან თავის
თავი თათონ დაიტეს თორემ ერთმანერთმან ღალარაკა
სხესა არა არის-რა, სოლოდ ვაჟი ქალის ცეკითა და
ქალი ვაჟის ცეკითა სიამოვნებენ.

ნ ე ნ ე.

(ორს თათს ტუჩებზედ დაიდებს), არა თქებულიც უწინებულ-
ბო თუ ასლანდელი გომბითები ღირებული არა სართ უცხო
ვაჟა რას გეეჯთ სალაპარაკოთა, ოცდათორმეტის წლისა
გოუავ ჭერ ქუჩაში თავი არ გამამეურ თორემ ვაცთან ვან
მალაპარაკებდა, მერმე ქმარება რო შევირთე სამი წელიწა-
დი დანიძნელმა ვიუავ ნიშნობის დაშის მეტათ ჩემი
ქმრის სახემ არ მინახას, მერე ჭური დამწერეს და
ერთი წელიწადი ვიდენ ხმა არ გამეცა.

მ ა რ ე ხ.

ღა... ღა... ღა. ვაი ცოლაქმრთის ლაზათს გა ნა-
ხავდით ჲა.

ნ ე ნ ე.

ვითომ რაფომათ!

მ ა რ ე ხ.

აბა რაკა ქალი და ვაცი უმაწულობის ჸასაკს გადაკლენ
იმათი ცოლაქმრთისა რა ექნება, მეონია ერთმანეთის და-
ნახუალები ეჯავრებათ, ღაზრთი იმასა აქეს და სასიამოვნო
ის არის რომ ქალ უმათ სანამ სიუმარწულე აწებელ
მა-
ნაძდის შეიუარნენ ცოლაქმართა, ნახავ თუ როგორის
სიუქარელით დასტებებიან და ან როგორი მხარეული
ცოლაქმრთისა ექნებათ.

ნ ე ნ ე.

(გამარტებით ღრს თათს ტუჩებზედ დაიდებს) ქა გე-
ნაცეკალეთ ეს რაები მესმის თექუსმეტის წლის ქალისა-
განა (მარქეს ქოქოლას მიაურის) აი ფერის მარეს,

ფერნას ! შენამო გავიშავდეს გრძელების მაგისთანა ლაპა
რავისათვა (დაზუდებს თათასუტას) ტახტზედა მივარა
დება მარებას და აკდებს) წადი აქედან დამეჭარე შე
ლირულ, დუს გა დუს შე ბეჭაის ნაძღმდ.

გ ა მ ა ს უ ლ ა 2.

იგონივე და რეპსიმე.

რ ე ვ ს ი მ ე.

(შემოესწრობა ჩსებზედ და დედამთილს) თითონ შენ
ბეჭაიავ და ქოფაკო, რას ერჩი მაგ ქალსა.

ნ ე ნ ე.

ა ს სახელმა შენო გავიწევდეს და შენი ქალმაცა, გულ-
ლი შენა ხრო და გვ შენი წაწილაა, ის დღე დაიწოს რო-
ცა შენ ჩემი ღვანები რძალმა გახდი.

რ ე ვ ს ი მ ე.

ქა გული ჩაგიდე მაგ ქოფაკი უელში, შენი ვანმეები
რომ აღარ ვაბარბარე ჩემი სახლმი განა იმიტომა.

ნ ე ნ ე.

შენი ვანმეებისათვს ხომ სუჟელა შერები, გაწევდეს
იმათი გასაგისი.

რ ე ვ ს ი მ ე.

ქა შენი თავია ამოგიჭამა, ჩემი გასაგის დაესხენ
თარეშ ადარ გახსოვს, იმ დღეს ქოში რო დაგარტეა და
თემო ავათოევინე, ახლა უარესი გიზამ.

ნ ე ნ ე.

(ორს თითს ტუჩებზედ დაიდებს) ქა გენაციალეთ გა-
ნა ქარს დედამთილინ ქსეჭი შატივ ტა, (ორის კელით
ქაქოლას მააურის) ა მამიჯედეს შენისთანა რძალმა,

ტერტენამც წაუდათა თავისი ფოდოპულტში შენი შაშიშებაანი
ხავერდის ქათიბმა.

რ ე ვ ს ი მ ე.

(ქოქოლის მიაყრის) ღლოღლო ! ღლოღლო ! კერ გა-
ბე დედამთილმა მოდნი ადარ არის, მარნდ პტირე ქოფაკ
თორემ სახლიდგან გაგაგდებ.

ნ ე ნ ე.

ა ი უწინამ დღე დაგელის შენცა და მაგ შენი ქალია
ცა რომ შენ ნენე კერ გაგაგდო.

რ ე ვ ს ი მ ე.

ქა ! ჩემ ქალს რას მასწერდა შე აშარო.

ნ ე ნ ე.

აშარო და აშრის ჭინშო, ა ი შევი ჭირმა ჭამის შე-
ნისთანა რძალი.

რ ე ვ ს ი მ ე.

ქა კერა ხედამ ამ ქოფაკსა როგორ ენა წაიგმელა,
აბათუ კერ გაგაგდებ და ნახამ (ააღებს აბრეშემაანს ფირ-
ფირასა და თითისტარსა გაუგდებს შეა კარით და მერე
მოკარდება ნენეს) გაეთერი მეთქი ჭარში თორემ თრე-
ვით გაგიტან.

ნ ე ნ ე.

არ გავალ.

რ ე ვ ს ი მ ე.

(წაკვლებს კლავში პელსა) გადი მეთქი თორემ თმათ
გაგათრევ.

ნ ე ნ ე.

არ გავალ.

რ ე ვ ს ი მ ე.

(მოუკათ ჩიხუბი დაიწყობენ წიკილ კივილსა, რევსიმე
ცალის გელით მოხდის ლეჩაქსა, და მეორე კელით მაის-

თრევს გარეთა, ნენე თან სწევდის და თან არ მა-
სდევს, მერე რესიმე გაიუშანს ძალ და ძალ შეა კარით
და მარეხა გავა მარჯენივ).

გ ა მ თ ს შ ლ ა 3.

ს ი მ თ ნ ი კ ა.

(შემოვა შეა კარით და ჰუბლივას) აქ, დედა, დედა,
დედა, რავა აშანი უთვილა ჩემი ქალბატონი, თქეც ნე
მთუკედებით ჩემს თავს მთლა დეიბლდვნა უბედურმა, შე-
ვარდა ეზოშიდ გამგიტანა ნიჩაბის კოჭატა და მისთანა
მოზღვდა მოზღვდა მის დედამთილს რომე, წელი ქვე აა-
თრევა, წეაძა კუბედური და ქვე ჭყავის (გააჭარებს).
ვა წელი, წელი, წელი, აღა ზედ მოესწორ და ჭავრო-
ნა დოუწეო ცოლს, მარა თუ მალე არ დასუმებულ-იყო
კიდამ მასაც ქვე ზღვი თავშიდ, აქ რავა გამეხარებოდა
რომ მისთვნაც ქვე მოედო კოჭატი აქ, იმან რომ გუ-
შინ ქვე სილა მიღვსკვნა დაიფსოს მას თავი ეხლაც ქვე
მეწას ყბა, მინდა გავმტეულ-იყავ მარა, მიტომ ვერ წა-
ვალ აგრძ ყავლა გამივა და შეკსარი თცს ჭრელს მანათს.

გ ა მ თ ს შ ლ ა 4.

იგივე და გრიგოლ.

გრიგოლ.

(შემოვა შეა კარით და სიმონივას) სამონივა რაებს
დაპარაკაბდი ?

ს ი მ თ ნ ი კ ა.

აქ, მაბმანდა შენა მეტლის ჭირიამე არაიერსა, და
და ქალბატონი და პეტერა წეივადენ და მათი ანბავი
მაკროდა.

გ რ ი გ რ ა ლ.

მარეხი ხომ იმათშია არ ერია?

ს ი მ თ ნ ი კ ა.

იამე! განა რა მაბმანებ ბეტონო, რავა გარევ მა-
რების ჩსებძმიდ, ნეტა მისი ზდალობისა პეტერა მაჭვრო-
ბოდათ კუბედურს მის დეფ-მამას.

გ რ ი გ რ ა ლ.

გარგა გაზდილია?

ს ი მ თ ნ ი კ ა.

აქ! მომეცა ღერთის-წეალობა კაა ის იურს, ის რო
წაგნს წეივითხავს ნუ მამიკედე ჩეცნმა სუცესმა ისტე
ვერ წეივითხას, ისთე ყოვლის ფრით ზდილია აქ, დე-
და, დედა, იმან რომ აქრი ქსოვილა სალისა შეკერა არ
გვება მასთანა ქეცანაზედ, მისი ბრუკაზლება აუჯალს
ქეც მოსტატებს კაცს, კა ნუ გემიწერები და ერთა რამ
მანდა მოგახსენო.

გ რ ი გ რ ა ლ.

აბა მითხარ?

ს ი მ თ ნ ი კ ა.

ურიგო არ იქნება შენუ მოკედები ჩემს თავს რო მე
შენ და მარეხება გრძელნი ითქმუნათ, შენს მეტს კაცს
არვის ჰითერობს მისი ცოლობა.

გ რ ი გ რ ა ლ.

მეცა მსურს მაგრამ იმისა მამა არ მამლევს ნებასა.

ს ი მ თ ნ ი კ ა.

იამე! კუბედერი რაში გწენობს, მის საკუან თავს

გაკსაროვ, ამა თეალათ ჩარ კაი და ფანათ, უმაწვლი და
ჩინიანი, ხერია ჩეტინებური მჭედის ტოლა ოქრის აე-
ლატი გაწმა მა მხრებზედ.

გრიგოლ.

მე შვერი კაცია მაგრამ მარეს შან არის?

სიმღნივა.

კი შინ გახლავთ.

გრიგოლ.

წადი აბა მოახსენე გრიგოლ მოვიდა თქმ.

სიმღნივა.

კი ბეტრინი, მარა ქეც კი გევედრები გვრგზი იყ-
ს უტინით, უკავი უმოვით მიტომ მიხარიან მზითვს სკივრს
ქეც მე მებეტრან და ბარე სამს მანათს დაგაგდებიებ (გა-
ვა მარჯვენა).

გამოსულა 5.

მარტო გრიგოლ.

(დადის და ოცნებით ლაპარაკობს) ოჲ, სიუკარულო !
სიუკარულო ! მე კვინეს შენგან გულში აღზენებული
ცეცხლი უმარტეს შემწეული იუთს კიდრე სახმალის ცა-
ცხლი. თქმულება მუებ ქს არ ს ქსლა საღილს გასხედ და
მიმემინა, სილში ხმა შემომესმა კითომც მარეს მოსულ
იუთ და მელაპარაკებოდა, იხე შემოვთევით წამოვარდი
რომ ადარ კაცოდი სად კიუავ და სად არა, მავიხედ მო-
ვიხედე და რომ კედარავინ კნახე უეცრად მეცა სიუკა-
რულის სტადეს და სულ დამათელზ, მერე კტისთქვ მაინც
სიზმანში იმასთან კლაპარაკობდი წაკალ და ეპების იმა-
სი მეტინი ერა სახე კნახო და იმასთან ლაპარაკით დაკ-
სტებე და გაკმისარელდე მეთქა. კი განვებათ ! დიდ
ხანს არ განიქონის ჩემს გულში აღგზნებულს სიუკარუ-

ღის ცეცხლისა, შენ გავედნება ნე მოგვსპობ ეჭთმან-
ერთის სიუქარელია, და შენ გუაღილებ კრთმანერთან
შეკავშირება.

გ ა მ თ ს უ ლ ა 6.

იგივე და მარეს.

მ ა რ ე ს.

(შემოვა მარჯენივ კარით და გრიგოლი რომ დაინა-
ხავს უერთ დაიმახებს) თუ, (ცელი მისდის და მიღის
წასკრევათა მარეს დაუჭირს კლავსა და აუგნებს) უმა-
წვლო გონება შემოიკრიფე რა დაგემართა?

გ რ ი გ თ ლ ა.

(სასწრაოთ გულს მოამაგრებს) თუ უკაცრავათ მა-
რეს შენი ჭირიმე. მამიტევა, ეზდელობა მამავიდა კა-
რებში კერ მოგეგებე, მაგრამ შენმა გაზდამ ჩემა ბრალი
არ არის, როგორც კარებში ფეხი შემოსდგი უერთად გა-
მოკრთა შენი სახის შშეტნიერების ელეა, შეისურა ჩემა
გული სიუქარელის ჭაჭრა და მიმწერა სიუშდილამდე.

მ ა რ ე ს.

კარგი უმაწვლო კმარა ხუმრიბა.

გ რ ი გ თ ლ ა.

მარეს! მე მოგიყედე თუ ამას ხემინით გეუბნებთა-
დე, შენს მზესა ვიყიცავ რა მე და შენ ერთმანერთის-
თვის სიუქარელი გამოგვცხადებია, მას აქეთა მილი გამ-
კრთალი მაქტეს და თესალთაგან სიუქარელის ცრემლი არ
შემშრობია.

ვეღიანსები იმ დღეს რომ ჩემთან გარეგნით შეკავ-
შარებული გრახო!

ვეღანსები იმ დღესა რომ შენი მეურნეობასგან
გამომკრთალი ელჩა ჩემს გედს ანით გბდეს. . . .

თა მარეხვან! შენა ხარ კავშირი ჩემის სიცოცხლისა!

შენა ხარ ნათელი ჩემას გედისა!

ნეტავი კიტოდე ნამდვლ კადინსები შეთან შექვშა-
რებისა თუ მოცოუნებელი კარ სიუჟარელის ემხათა.

მარებ.

განა ჩრდენება არა გაქტს ჩემის ადოქმისა, შენს მზე-
სა კვიცავ გრიგოლ მარეხი შენს მეტს არავის ეჭვოუნის!

გრიგოლ.

რავქნა სულო! მე მითხრეს კითომც მამაშენი ვიღა-
საც ვაჭარის გამლევდეს და ამისოვს ვაშაშვა, არამც თუ
მამის მორჩილებამ დაგძლიოს და სეჭვენოთ მამცე გა-
ნუქრობელის ცეცხლით დაწყებსა.

მარებ.

მე დადათ მავკრის ემაწელი კაცი ხარ და სიუჟარელის
ძლიერების ან აუგასებ, განა ვინ უნდა აღმოფხვერის ჩემს
გელში თამჯდრებელი შენი სიუჟარელი, მერწმუნე თვა-
ნიერ სიკერდილისა კერავინ აღმოფხვის, ვერც მამა-
ჩემი და ვერც სხეანი. ერთი თდენ შენა ხარ მოვლობე-
ლი ჩემის გელისა, რომელმანც მიმჩიდე მჴსგავსად ან-
დამატისა. გერის დაკარწმუნო ჩემი შენდა კუთუნი-
ლება როგორც თანათანმა აკავანდილი დაარწმუნა?

გრიგოლ.

მალიან სასიამოვნო იქნება.

მარებ.

ფიციო გითხრობ შენგან კიდე, თუ შევირთო რაცა ქმარი,
მზემცა მამხვდეს ხორცაელად, ჩემთვს კაცად შენაქმარი,
სრელად მოკსწედე საძოთხესა, ქერსენელს ვიურ დასან-
ოქმარი,

და შენა მკლევდეს სიუჟარელი, გედსა დანაასქმარი.

გრიგოლ.

(სახარეულო) თბ დმერთო! განა იმას უკავშირდება
რესი გაცა კადევ იქნება რომელსაც საუკარელისაგან ამ
გერად აღოქმა ესმას, ჟეშმარიტად ამ შემთხვევაზ ბეჭ-
იდნენად ვრაცხავ ჩემს თავსა, (მარესს სიუწარელით) მა-
რესხან! მეცისე დაგიმტკიცები გეთა უკანე ჩემს სიუწა-
რელისა როგორც ტარიელმა ნესტან-დარეუჯანსა და ვა-
ჟენეთ ერთნი.

მარეს.

მაღიან საუცხოო იქნება.

გრიგოლ.

ამ რესაცა მე მაღიანსებ, კორციელი არა ღიანსა,
მოწყებლება იჩეათია, ღურისა ამად არა მკურსა,
შენთა შექთა შემთმადგა, ბნელსა გურსა ჩედან მკურსა,
და შენა ვიყო სადამდისცა, დამაუთვდეს მიწა პატსა.

მარეს.

(მკლავს დაადებს მხარზედ თავს მათუანს გრაგოლის
ღლებასთან სიუწარელით უტქერის და ექბნება): ასედა
სომ დარწმუნებული ხარ გეთა უკანე ჩემის შენს კუთხი-
ლობაზედ?

გრიგოლ.

შენმა გაუდამ სრულად დაწმუნებული ვარ.

მარეს.

(მკლავში გაუკრის კედსა სცენაზედ დადიან მაღალიერიათა
და ექბნება): მაშ ღრი არის ჩემის შეუღებელების თადა-
რის შეუდგეთ მ.

გრიგოლ.

შენმა სიცოცხლემ დღესკე.

მარეს.

აბა როგორ უნდა სთხოვა მამაჩემს ჩემი ცოლათ შეძლეს?

გ რ ი გ თ ლ.

მე სევის ტარემონაებს არ მოვუწიო. ჰინდუშიანია
კსოხსოვ კოენურათა, და თუ ნებას არ მომცემს, მიგიტა-
ცებ და ჭუარი დავიწერო.

მ ა რ ე ს.

არა, ეგ საცუხვლია, სახელი გამატედება, შენ შენი
ნიოლია მიკირუება გამოზავნე, და იმან ისე თავისათ
ლაპარაკი ჩამოუგდოს მამქემას ჩემს გათხოვებაზედ და
შენი მოტება უთხრას, და თუ ნებას არ მიშეცემს, მერე
მე სხუ, ჸაზნს გმტუკ დ ისე მოვიძეცეთ.

გ რ ი გ თ ლ.

ბატონი ბრძანდები ჲნი ჭარიმე, როგორც შენ მია-
ბრძანებ (ამ დროს გარეგან ისმის ქმა გეურქასი) ჭერ
ერთი შინ მინდა შევადე საქმე მაქტეს და მერე ჩამოვალ
ბაზარში.

მ ა რ ე ს.

ვაიმე, მამაჩემი მოდის კრთათ არა გუნახოს გეთაუშანე,
წავიდეთ ჩქარა და ჩემი ითახის კარით გადი.

გ რ ი გ თ ლ.

წავიდეთ შენი ჭარიმე (გავლენ მარჯუნივ კლაკი გლაკ
ვაურილი).

† გ ა მ თ ს უ ლ ა 7.

გ უ რ ქ ა.

(შემოვა შეს კარით და ცოლს გასმას ები.) ლევიმე!

რ ე ს ი მ ე.

(კუდსიდგან ჭმას მოსწოს) ჸამე!

გ უ რ ქ ა.

არი ესტი მე ბან უნ ასელე.

რ ე კ ს ი მ ე.

ეს საათის აღაფან ! (შემოვა მარცხნივ კართ და გე-
ურქას) აბა ინჩ ჰიტისკოსი.

ბ ე უ რ ე ს.

არი ნსტირ კოსიმ. (სკამებს მოიტანებენ დასხდებას
და მერე გეურქა): რევნიმე ! ის ემე შენ სომ იცი ?

რ ე კ ს ი მ ე.

აბა ვინა აღაფან ?

ბ ე უ რ ე ს.

ის ემე ვა ?

რ ე კ ს ი მ ე.

ქა ვინა ?

ბ ე უ რ ე ს.

ტო ჩურცი ემეანთ დაღო.

რ ე კ ს ი მ ე.

მარქართანთა.

ბ ე უ რ ე ს.

ჭო, იმან კარგი ივერძელია ერთი მოვაუევანთ

რ ე კ ს ი მ ე.

ქა რათ ვინდა აღაფან ?

ბ ე უ რ ე ს.

მზემ უნდა დაბნელდესო და მეშინან, მინდა სასუ-
ნებელი რამე გამოვართო ჩომ გულა იმათა შეკინახო.

რ ე კ ს ი მ ე.

ქა ვინა მართალია !

ბ ე უ რ ე ს.

ვა ! ქაზეთი კითხულობდენ ბაზარში.

რ ე კ ს ი მ ე.

უა, უთეოთ ლილა გასტეტოდა და ტეტილა მაჟა-
ნიათ.

გ ე უ რ ქ ა.

ვ გა! უკალანი ამსობენ და ასლა შენ ნე დაიჯერება.
რ ე ვ ს ი მ ე.

ბას ადაჭყან სანამ დაბნელება გადივლიდეს სარდაოვში
დავიძალოთ.

გ ე უ რ ქ ა.

არა, ერთია მე ისევ წაკალ ივერიშალი ვკითხამ და რომ
გორც იმან მეტებს ისე კქნამ (ამ ღრმს ისმის გარე
ფიგან ხმა მაჟირტუმასი) გეურქ ტანნე.

გ ე უ რ ქ ა.

(ხმას მისცემს სცენიდგან) ოკის ?

მ ი კ ი რ ტ ე მ ა.

(გარედგან) ისიმ ქე მივირტუე.

გ ე უ რ ქ ა.

აა... მივირტუე რომანიჩ ჴამეცექ. (ცოლს) შენ მარე-
ხის ოთახში შედი და მოერიდე (რევსიმე გავა).

გ ა მ თ ს უ ლ ა 8.

იგივე და მივირტუეს.

მ ი კ ი რ ტ ე მ ა.

(შემოვა შეა კანით და გეურქას) ვუნდის პარენ გეურქ!

გ ე უ რ ქ ა.

თვარქ ასტური ლავიმ, ჴამეცექ ნიტარ. (დასხვებიან
სკამებზედ).

მ ი კ ი რ ტ ე მ ა.

დღეს ერთია ჭარ ჭურათი პიქნია, და შენთვაც მინდა
ქვენა.

გ ე უ რ ე ქ ა.

რა ჯერათი ?

მ ი კ ი რ ტ უ მ ა.

ერთი კარგი ასტრალა მიუიღნაა სადიღათ ის მანდა
კვერცხი დანავრული და შენო მეწვე.

გ ე უ რ ე ქ ა.

მე კარგია მაგრამ მე რა ჯერათი უნდა მაქნევინო.

მ ი კ ი რ ტ უ მ ა.

(გაამაჟებით) ჸ.... შენთვინ, შენთვინ, ასეთი ემე მია-
ქნაა, ფაქტი, რომ უფეროთ მანდა ქალმა გაგითხოვთ

გ ე უ რ ე ქ ა.

ეგ მაღარან კარგი, მაგრამ ასუმან შეემ უნდა დაბნელა-
დესო და ხალხი დაისაცისო, ტუეილათ თრია დღისთვის
რაღა გავათხოვთ ქალი.

მ ი კ ი რ ტ უ მ ა.

ეჭ... გლუხს ქარინ ტალინ, დიო სუტინ ასუმ, შე-
ნი მდგმერი აფარარი აჩა თქმა, თრია მინუტი დაბნელა-
დება და ისევ გათენდებათ, დაბნელების დროს რომ არ
შემეშანდეს, მე თუნგი ლავ კახეთე გინა გრიმ, კუჭარ-
ივიმე კუ ქნამ, გამედვძება და გათენებულიც იქნება.

გ ე უ რ ე ქ ა.

ისელ ენცეს კანიმ, ის ერევ თუნგი გრიმ.

მ ი კ ი რ ტ უ მ ა.

აჭა... ქე ჰორნ კორონიმი, პრივუ გნაც.

გ ე უ რ ე ქ ა.

ბას აბა მითხარ ვის უნდა მიმითხოვთ ჩემი ქალმა ?

მ ი კ ი რ ტ უ მ ა.

ვასა... ვასა... ჸ.... კარგი ვინმესა, მოდა ეს
ჩემი ნათლული აფარარის მიკრეთ.

გ ე უ რ ქ ს.

ჩ ე ა ხ პ ე რ ი მ ბ ა ნ ჩ ე , მ ე ჩ ი ნ ი ვ ნ ი კ ი ქ ა ლ ა ა რ მ ა ვ ც ე მ ,
მ ი ნ დ ა ჩ ე მ ი ტ ი ლ ა ვ ა ჭ ა რ ი მ ი ვ ც ე .

მ ი კ ი რ ტ უ მ ს .

ვ ა ! პ ა ნ ტ ი ა ნ შ ძ ა ლ ა ქ ა ლ მ ა ვ ა ჭ ა რ ი გ ი ნ დ ა მ ი ს ც ე ?

გ ე უ რ ქ ს .

ა რ ა უ შ ა ვ ს რ ა .

მ ი კ ი რ ტ უ მ ს .

ვ ა ! ჩ ე მ ი ნ ა თ ლ ე ლ ა , ვ ა რ ე გ ა ვ ა ნ მ ე ა .

გ ე უ რ ქ ს .

ა რ ა ვ ე რ მ ი ვ ც ე მ .

მ ი კ ი რ ტ უ მ ს .

ვ ა ! მ ე რ ე ს ი მ ე ხ ი ა დ ა მ ჯ რ ა თ დ ი რ ს .

გ ე უ რ ქ ს .

ჩ ე ა ხ პ ე რ ჩ ი მ ტ ა .

მ ი კ ი რ ტ უ მ ს .

ვ ა ! უ ფ ე ლ ა თ მ ი ვ ც ე მ მ ე თ ქ ა .

გ ე უ რ ქ ს .

ა ს უ მ ი მ ჩ ი მ ტ ა .

მ ი კ ი რ ტ უ მ ს .

ვ ა ! ა ს უ მ ა ნ პ ა რ უ ჩ ი კ ი პ ჩ ი ნ უ ნ ე .

გ ე უ რ ქ ს .

ჩ ი მ ტ ა .

მ ი კ ი რ ტ უ მ ს .

ტ ა ა ს უ მ ა ნ ი რ ე ქ მ ი ხ უ ნ ე .

გ ე უ რ ქ ს .

(წ ა მ ი დ გ ე ბ ა დ ა გ ა ჭ ა ვ რ ე ბ ა თ) ვ ა ! ა ს უ მ ა მ ჩ ი მ ტ ა .

მ ი კ ი რ ტ უ მ ს .

ა ს უ მ ა ნ ს ტ ა ნ ი ს ლ ა ვ ი ხ ა ჩ ე რ უ ნ ე ,

გ ე უ რ ქ ს.

(დაღის გაფარებათ და ექნება) ჩიმ ტა.

მ ი კ ი რ ტ უ მ ა.

ასუმინ ელი ურიშ ჰატივ უნე (ცხვრს დააცემინებს).

გ ე უ რ ქ ს.

(იქით) ზაჟირემარ (მიკირტუმას) ვა! ასუმიმ ჩიმ ტა.

მ ი კ ი რ ტ უ მ ა.

ასუმინ მე იმქინელ აველ უნე.

გ ე უ რ ქ ს.

(იქით) ვა სათავე (მიკირტუმას) ტო ასუმიმ ჩიმ ტა.

მ ი კ ი რ ტ უ მ ა.

ასუმინ ზახრაბრისტი შპაგელ უნე.

გ ე უ რ ქ ს.

(ცულიდვას) ვა გიშე, არ გამეცლება (მიკირტუმას გაჭავრებით) ტო მერ გიკალ ახლერ ჩიმ ტა.

მ ი კ ი რ ტ უ მ ა.

ასუმინ კრასნი ვრტნიკელ უნე (ცხვრს დააცემინებს).

გ ე უ რ ქ ს.

(იქით) ჩორუცავ (მიკირტუმას) ასუმიმ ჩიმ ტა,

მ ი კ ი რ ტ უ მ ა.

ასუმინ ჩექმივრა შპორნელ უნე.

გ ე უ რ ქ ს.

(მიკა და ააუენებს სკამიდგან) თხვი რათ მიხეთქამ ბეჭრი ლაპარაკითა, გებნება არ მივცემ, ჩემი მარეხი მას მიკედეს თუ მე ჩინოვნივი ქალი მივცე.

მ ი კ ი რ ტ უ მ ა.

ასუმინ პუჩუტნი ნაგრადელ უნე (ცხვრს დააცემინებს).

გ ე უ რ ქ ს.

(იქით) ასტუწუ კრაკ (მიკირტუმას) ასუმიმ ჩიმ ტა.

მ ი პ ი რ ტ უ მ ა.

ბას ან მისხცემ შენი ქალი შენი მდგმური?

გ ე ვ ი ქ ა.

ა რ ა.

მ ი პ ი რ ტ უ მ ა.

(იქათ) არა მარა (გეურქას) ბას კარგი, ადარც მე
დაგმატიუებ არტალაზედ.

გ ე ვ ი ქ ა.

ტო რა გინდა ქალის საქმე იქათ იუოს, არტალაზედ
დამდატიუებ.

მ ი პ ი რ ტ უ მ ა.

ჩე ახმეტ, შენი ქალი შენთვი იუოს, ჩემი არტალა
ჩემთვს (ცავა შეა კარით).

გ ა მ ო ს ტ უ ღ ლ ა 9.

გ ე ვ ი ქ ა.

(მარტო) გა რა კაცია, პლუტი ჩანოვნივა მაეცი შე-
ნი ქალით, ისიც ვთენი, ფულები ისე იყან ტეპენ რე-
გორც ბსე, სადაც მივლენ დაიძიხებენ დაჭაი (შავანც-
ჭა, გადაუერთინ ფულებით თითქო რიუებედ მოეგროება-
ნოთ), მერე შავანწყიც სომ წირეთ არ გასხვნიან,
შემოტკერენ შპაგა და ბუთლივა შეაზედ გასეთქამენ, ნა-
ხევარი იქცევა, ნახევარი სმენ, მერე მოუათ ჩსები
დუელი იქმონენ, ეხლა მერთ ჩემი ქალი ჩემი მდგმური
აივიცარი მაკრე, ერთიც ვნახოთ დალეული მოვადა, ერთა
სიტუაცია უთხრა, მაშინვე შპაგა მდებს თავში და პტირაც
გლუხ...მიზდივ გეურქ, კა როა კაცია მიკარტუმა, აპე-
ლატი აქებო მაკურებებს, დადა რამე გონია ჰა...იმის-
თანა მუშარი გრევანქ, სამ აბაზათ არის.

გ ა მ თ ს უ ღ ა 10.

✓ იგივე და სიმონიკა.

სიმონიკა.

(შემოვა და გეურქეს) ადა! ვინცდა სქელი თავადი გახს-
ლავსთ და თქებუნი ნახუას ნდომელობს.

გეურქიკა.

დაუძისე მოვიდეს, (გავა სიმონიკა და შემოვა ინდო).

გ ა მ თ ს უ ღ ა 11.

იგივე და ინდო.

ინდო.

(შემოვა და სალაშს მისიცემს) პარუმ გეურქეს გაუმარჯოს.

გეურქიკა.

გმადლობთ კნიაზ! მობრძანდი დაბრძანდი (დასხდე-
ბიან სკამებზედ).

ინდო.

რასაიქ გეურქ როგორ მშვდლით ბრძანდებით?

გეურქიკა.

გმადლობთ კნიაზ! თქებუნი პრწყანებალებაც სომ
მშვდლით ბრძანდება?

ინდო.

ეჭ, რაღა მშვდლია მმავ კავკით აღარა ვარ.

გეურქიკა.

რა კავრი გაქმის კნიაზ?

ინდო.

რაღა რა კავრი მმავ, ეს რაღაც ემმავი მზას დასწე-

ლება მოიგონეს ასეთი არიან შინა ლაშის ჯავრით
დაწუღნენ.

გ ე უ რ ქ ა.

მეც ეგრე კარ შენმა მზემა, ჩემი სახლობაც ასეთი
ეშინაანთ რომ რადა კოქო, არ ვიცი თუ რა კენა.

ი ნ დ ო.

რადა უნდა კენით მმავ ტუშილილაა, რაც მოგრკვა მო-
გრკვა, უნდა თადარიყს შეგიდეთ, მე კხლა შენთან იმს-
თვის ჩამოველ, კაი თუ მართლა გამიწურეს დმერთი და
როგორც ანბობენ ხალხი უნდა დაისოცნონთ მეც მა-
მიჯედეს ვინმე, ფულებს მინდა დაგეხსესრ ერთი ათით
თუმანსა, რომ მზათა მქონდეს სამარხათა.

გ ე უ რ ქ ა.

ფულები კნიაზეა ! რავენა ნე გეწუინება კერ მო-
გცემ, ერთი ამისთვის რომ ვაი თუ ჩემნ დაკისოცნეთ
და ვიდამ გამოგართოს, და მეორეც იმისთვის რომ კი ნე
გეწუინება და თავადები ნასესხი ფულები ადარ იძლევით.

ი ნ დ ო.

ეს. . . შე თქასქორთ აგრე როგორ პმოწუდებით უკე-
ლანი რომ ფულის გამომდეთმევი ადარ ავინ დაკრჩეს, და
მოცემაზედ კი ხათოვჭამი იუგ ჰარემ გაურქ, რომ მამა-
ჩემი ნე წამიწურება ვადაზედ უაჭველათ მოუცემ, რა ვინ-
და კალოზედ ჟერს მოურემ კოდს თხს აბაზათა.

გ ე უ რ ქ ა.

რავენა კნიაზ ! ეგ კალო მალიან გული დამწო.

ი ნ დ ო.

როგორია კაქო ?

გ ე უ რ ქ ა.

თქმული ის ემე არ არის, გურგენ კნიაზი.

ი ნ დ ო.

შე კიცნობ კიცნობ.

გ ე უ რ ქ ა.

იმან შარმან პუჩა დამაკვეთა კალაზედ უნდა მოეწა, წინდაწინ შემოეთებალა ტომრები გამამაგზავნე პერით ავამსევ და შევინახამთ რომ ამოხვალ მოვიწყამო, მეც გავბრიყებდი და გაუგზავნე, თურმე დალის ასაღებათ ტოს მრები არა ჰქონდა და იმასთვის არა სდომია, მერე პერისათვის რომ წაკვდა გადენ ერთა წეკლი სათაღი და ერთა კარგი ზერგიელი წაკაღე და მივართვი, ბატონი ის თევზებიც შეჭამა, ტომრებიც სულ დაუგლიჯა და აღარც პერი მამცა, მესნება თე წეკეულ მოსაკალი ნაკლებად მოგვკადა და კულაკ მოგცემო, კურ დღესაც ისევ გარბის ან ვიცი ავიდებ თე არა, მაგრამ რას ავაღება, მგლის პელში ბატვანი ჩავარდეს, კადენ გამაართმევს ვინმე, უკაცრავად კა ნე ვაქნება კრატევან და თქებუნ წორეთ ფულის გლებმა ხართ.

ი ნ დ ო.

შარუმ გეურქ! მე იმაზედ ნე გამცვლი, მამაჩემი ნე წამიწერება ისეთ პერს მოგრემ რომ სწორეთ დარკუტელი იყოს, მერე შენის ჩანახით აგიწყამ და ჩემის ურმით ჩამოგატან.

გ ე უ რ ქ ა.

გარები ქნიას! გენდაბა და ერთა შენი პირიცა კნას ხამ (ისმას გარემონ ხმა) შარუმ გეურქ შინა ბრძანდები.

გ ე უ რ ქ ა.

შანა ვარ, რომელი ხარ აქ მამოდი.

გ ა მ ა ს უ ღ ა 12.

იგინივე და ზავა.

ც ა ა ღ.

(შემოვა და სალამს მისცემს) ჰაძემ გეურქას გაუ-
მარჯოს, (ინდის) კინაზს კახლავარ.

გ ე უ რ ქ ა.

გმაღლაბთ, დაბძანდა, რასთვი გარებილხართ ?

ც ა ა ღ.

(დაჯდება) რაღა რასთვი გარებილ კან ვაუ, ე რა-
ღაც მზის დაბრელებას ანბობენ ლამის შიმათ დაწედენ
შინაურები, დღეს გამამაგდეს წადი გეურქას ერთა სუთა-
თა თემანი დაესესხე ვინ იცის რა შემთხუცვა მაგეტ-
ცესთ, თუ დმერთი გრძელს გეურქ კალი გამიმართე.

გ ე უ რ ქ ა.

ეჭ, სუთი თუმანი არაფერია, შენ კან ემასათვი ჰარი
გაქს, ნასესხასათვი, გუნდობა მაგრამ რაზედ გინდა ?

ც ა ა ღ.

რაზედაც გინდა მამეცა, თუგანდა ტავებს დავიკუტო.

გ ე უ რ ქ ა.

ვა, ტავი რათ მინდა დერგალი სომ არა ვარ, ისე გენ-
დობა ბარათითა, (ასმის კულისიდუან სმა ბერეასი) აღა
შინა ბძანდება ?

გ ე უ რ ქ ა.

რამელი ხარ აქ შამოდი.

ბ ა მ ო ს ტ ლ ა 13.

თვითივე და ბერუა.

ბ ე რ უ ა.

(შემოვა და თავს დაუკავეს) ადა ადემელა ღმერთმა
(ინდოს და ზარლს) ბატონებს გაუმარჯოს!

ბ ე რ ე ბ ა.

რასოდ ჩამოსეულხარ ბერო?

ბ ე რ უ ა.

ოჯახი რომ დაქმებას ჩიჟონებურს ტარატასა, მწე უნდა
დაბნელდესთ რაღაც ეშმაკი მოიგონა და ე დედაკაცები სულ
დაგვიგიქა, ზოგი საწირავს აზიდვინებს ღერდასთვინ შენია
ჭიამე, ჭივი სარდოთა ჰელამს და ზოგი რას ჩადის,
ჩაიძეა ი ფარა დაცეულა შემოსავლითა, აშასთანა დოვრია-
ნი თავის დღეში არ დასცემია, იმისთვის მწე ჭი არა
პნელდესა უფროც განათდა, მეტ დედაკაცებმა გამამაგდეს
წადი კალა აიღე და ერთია თოხლი იუიდე სამდექთო დაკუ-
კლათო, თუმან ნახევარი მაკალე აღა! სართლოთ ტყბილს ა
მოგრომეკ ქაქას მანათათა.

ბ ე რ ე ბ ა.

მერე ერთია თოხლასათვის თუმან ნახევარი რათ გინდ?

ბ ე რ უ ა.

იმისათვის გა მაგტელა რათ მინდა, მაგრამ ერთია
რეკანის ჭაჭკც მინდა კიუიდო.

ბ ე რ ე ბ ა.

მერე ჭაჭკ რათ გინდა?

ბ ე რ ე ა.

რა კიცი მკითხვებს თქვა მზე რო დაბნელდება უღაწე
ჩოჩირები გაცოვიანდებიან და ძაღლებს დაგდეჭენო, ერთა
ჩოჩირი მუავს მართლა თუ ღმერთი გაუწერა და გა-
ცოვიანდა, ჩეტის ბატონს თცი შეტი მწევარი და მე-
მებარი ჰევას სულ დაუგლეჭს და კადა მაურჩება იმასა,
მანდა წინდაწინვე ჯაჭვთ დაკაბა,

ზ ა ა ლ.

ჩოჩირი კი არა და მეტ გავიგონე, რაც პირეტევია
მზე რო დაბნელდება თავაანთი თავი სულ მეღები გრა-
ნებათ მასცან და ერთმანეთს დასჭამენო.

ი ნ დ თ.

უკირთ საქართველი გავიგონე, მზე რო დაბნელდება
ფინეტელები წივილს დაიწევებენ ასეთის ხმათა რომ
უყრთა სმენა ადარ იქნებათ, მერე ჩამოვლენ ქერქანა-
ზედა დაერევიან ადამიანებში და ნისკარტითა და კლან-
ჭითა თავ პირს დააფეხრეწენა.

გ ე რ ე ა.

არა კნაა! ასე ამბობენ მზე რომ დაბნელდება ციდ-
გან წამოვლენ გეტლაშაპები და რაც ლამაზი ქალი და
კავია სულ ჩაუღაპენო.

ბ ე რ ე ა.

ააა! მო ტიალებსა სხეს საჭმელი გაუწედათ, თუ
მართლა აგრეა ი თხრებმა ნეტავი უწინ ჩემი ბატონის
მოურავი ჩაუღაპონ თავის ცოლითა, რომ იმისგან მოსკე-
ნება აღარა მაქს. აგრე კი არა აი დასწულებათ დმერთმა
ერთი კადეც რაღაც უცნაური თქეტს, მზე რო დაბნელ-
დება ერთი საშინლად დაიქესებს და რაც ისული ჩა-
დაგაცება არიან შიშით სულ ტეშ ტეშსა შობენო, მერე
სიმწარით დაცოვიანდებიან და კაცებს დასჭამენო.

ი ნ დ ო.

ესეო გავიგონე, მზე რო დაბნელდება შავი ზღება
ფრთხონას დაწყების გამოვარდება და კასპიის ზღებას
შევრთდება და გზაზედ რაც ქალაქი დასოფლება და-
სედება სულ თან წაიღებსი.

ზ ა ა ლ.

უკრო საძინელი არა თქებს, მზე რო დაბნელდება
გაჩინდება ანტენ ქრისტე თავის ჯარითა შავი ზღვს ჰარ-
სათ, და ურიების გარდა უკელა ხალხს დახოცამსო.

გ ე გ რ ქ ა.

ვა ! მაშ წავიდე უაუთბა ურიას შეკენერთ ჩემი უკ-
ლა მართებს ეცება არ მამაკალევინოს, ეჭ ეგრე არა, ერ-
თი ჩემი მეგაბარი თქო, კაზეთაში ესე წერია, მზე რო
დაბნელდება ივრინვლები ძირის ჩატარუკვიან და დაიხო-
ცებაანთ, მერე პარუტევები ცაშიავლენ და მზე რო გამოვა
იყრთებ შესხმელი ჩამოვლენ ქართული წერილის ზედა, იმ კედარ
ივრინვლებს შესჭამენთ, მერე ადამიანებს დაიტაცებენ და
უკიანის ზღებაში ჩაერიანთ.

ბ ე რ უ ა.

ამასაც მოგასხენებენ : მზე რო დაბნელდება ცოდან
ცეცხლი ჩამოვა და მოელს ქეტუანა გადასწუამსო, მაგ-
რამ რომელ ერთს დაუჯეროს კაცმა ამ ოჯახქორებსა,
ზოგი რას ბოდამს და ზოგი რასა, ეს ანბები წლერეთ
წარუტნის ნიშანია, ტეუილილა შელოსა ჩეტნი გაწირუს
დღე მოსულა, ისევ დამერთს უნდა მივენდოთ რაც იმის
ნებაა ის იქნება, მაგრამ იქნება მართლა როგორც ან
ბობენ ლილა გაუცვდათ და მზის აბნელება ტეუილათ
მოიგონეს ?

გ ე გ რ ქ ა.

მევ ისე მკონია, მაგრამ გეტლაშავება კი წორეთ ჩა-

მოცვაან ქულეანაზედა და ვისაც გარეთ მთასწორობენ
იმას მოიტაცებენ.

ი ნ დ ო.

ისევ უკალას ისა სჯობს ჩავიდეთ ცოლშვლით სარ-
დათებში და სანამ შჩის დაბნელება გადავდიდეს, დაუ-
წერთ დკინას სმა რომ არ შეგუშებინდეს.

ზ ა ს ლ.

მაღიან კარგის ბრძანება მეტ აგრე მოგაქმევა, მაგრამ
ამასაც ანბობენ: მზე რო დაბნელდება საშინელი შიწის
ძვრა იქნება, ასეთი რომ იალბერთი და თრიალეთი ერთ-
მანერის ეტემიანო, იმ ძელი სახლები რომ თავს და-
გეტქეცს სომ დავახორცებით.

ბ ე რ უ ა.

ეს დავანებოთ ამთენს დაპარაკსა თავი, თქმუნ კა
დაგლოცათ ღმერთმა, აგრე ღმერთი როგორ კედს აიღებს
ჩულებების რომ სულ დაგვხოცოს, გული გავამაგროთ
მაან დავთვრეთ და დაბნელების დროს გავადეთ კარშა,
რაც მოგვა მოგვა, ხომ მოგეხსენებათ: ჭარსა შანა გა-
მაგრება ასე უნდა ვით ქვემოთხოვთ.

გ ა მ ღ ს უ ღ ა 14.

იგინივე და ნენე.

ნ ე ნ ე.

(შემოვა და თავს დაუკრავა) ბატონები აცოცხლა
ღმერთმა (უკედანი დეხტერ აუდებიან თავს დაუკურენ
და მერე ინდო).

ი ნ დ ო.

გატხონა ღმერთმა ნენე! რასა იქ სომ მმჯდობით
ბრძანდებით, დაბმანდი (დასხდებიან უქლდან).

ნ ე ნ ე.

ეჭ, ჩემი შეკდობა რაღა შეკდობა ამ დროს გაღა-
ძვალე.

ი ნ დ ო.

მართალს ანბაბ დედაშვილობამა, მაღაან ცუდი დრო
შეგვექნა ამ მოხუცებულებსა.

ნ ე ნ ე.

რატომ არ შეგვექნეს ცუდი დრო, დედაშვილობას
დანდობა აღარ არის და დედაშვილი მამაშთილისა, სი-
ძრე ეს არის სულ დაგეპარაობა ხორავის ყიდურამა, მაგ-
რამ მაანც გაცი კველარ გამამდარა რიგაანათა.

ზ ა ა ლ.

ასლა ასლანდელს ჩერტის ასალგაზდებსა ჸეითხე, ასე
ანბაბენ ჩერტისთანა მდიდარი ხალხი არავინ არისოდა
კერტარავინ ჩერტისთანათა ცხოვრობსო.

ი ნ დ ო.

აბა იმათი სიმდიდრე რა სიმდიდრეა ბატონი! თუ
კაცები არიან ერთა გაცი ისტუმრონ სადილათა თუ გუჭა-
გუძღლან.

ბ ე რ ე ა.

მე და ჩემა სულმა წორეთა ბძანებ.

ი ნ დ ო.

სწორეთ როგორ არ ვანბობ ვაჟა, დაგსმენ ტოლია
თუ რაღაც ეშმაკი იმაზედა, და ელი ამ სანს და იმ სანს
საჭმელისა, უნდა ჩამოგიშეშდეს ფეხები ბევრის ჯდომითა,
მერე მოგიტანებენ დაგიდებენ წინ თეოშსა და ერთს
საათს ცარიელი თეოშისთვის გაცემრინებენ, ასლა მოგი-
ტანებენ ბატონი დანა ჩანგალსა და შესცემრი თუ რო
დის მოგივა საჭმელი.

ა ს ა ღ.

ა იმ ჩანგლის მამგონს დაექცეს ოჯახი, ბატონია
ერთს სადღარ ჭანამას შევხუდა ტოლზედ სადიღათა,
და მეტ სხვს მიხედულიათა ჩანგალით დაუწევ ჭამა,
გამიწერა ღმერთი ვიძერე ა ტაძლი ტუჩი და გავა
ხეოქე, წამკარდა ბატონი სისხლი და თქებულია მუემა
ნახევარ თუნგი მეტი მედინა, გამოვარდი გარეთ ლან-
ძლიათა, ოჯახი თქებულ დაგამცათ და თქებულის მასპინ-
ძლობსაცა მეოქი, ბატონი რა გვჭირდა ჩანგალი რომ
არა გექონდა, რომელი სჯობს (აჩეცნებს ხეთს აითხა)
ამ ღერთისაგან მოცუმელს ჩანგალს, მართალია გემრიე-
ლათ არ გაჭირდეს.

ი ს დ ღ.

ახლა ბატონი მოიტანებენ და ჩამოგიმწერივებენ
კავშებსა, და სწორეთ მამლის ყანწისტოლა ტაქნებსა.

ბ ე რ ე ა.

ა ი ტაქანის მამგონს ამოუწევდეს ცოლმკლი, ა
ტალში რო ჩასსამ ღვინოსა და იწათებ როგორც უელს
მოიღერებ დასალევათა და ი ასერი იქვე ყანერატოში
მოწევდება, რა გვიჭირდა თქებული ჭიამე რომ ჭიავითა
კსუამდით, ჟე კენაცხალე იმა გამჩენსა, მართალია დაღვე
თუ არა მაპინვე ფერდებში არ მოუწევდება.

ი ს დ ღ.

ახლა ბატონი ელი პერსა, მოგიტანებენ და თითო
ნათალს დაგიწევანენ წარეთ თითოს სითხეთა, ერთ ღერ-
მათ ჩაიდებ და კიდეც გათავდება, ელი კიდევ თუ როდის
გამოვა წევალობა რომ კიდევ მოგიტანონ, თუ შევასწორ
მაინძელმა თევალი სომ რა ჭარგი, დაუმახებს: პრინცესა
კუსოვ ხლება...თუ არა და უნდა ფუდე ისე მშივრი.

ბ ე რ უ ს.

რათა კნიაზ ! მთაბეჭყა სირცხვილი არ არის, მაშინ-
ვე მოგატანებენ.

ი ნ დ თ.

ასირებულია თქების მფემა, ბატონი რათ მოვ-
თხოვთ, რა ენაღვდებათ ქართვანებულათ მთატანონ ი
ოხერ ტოლზედა და მთელი პერი დასდონ, რასაც შევ-
ჭამ შევჭამ რასაც არა იქვე არ დარჩებათ.

ბ ე რ უ ს.

თქების რასხება არა მაქეს წორება ბძანება.

ი ნ დ თ.

ასლა მოგატანებენ ბატონი (თათათ აჩებნებს) ამო-
დენა შეკი ბოთლათ ღვინოსა დასდგმენ ტოლზედა და
გეტიდათ ერთა იმოდენა ბოთლათი წეალს მოვდგმენ.

ბ ე რ უ ს.

თქების რასხება არა მაქეს ჟელში რა ჩავიგდო ი
ბოთლას გამჭეობებული კბილით დავკლეხამ, ემბაკათ ერთს
ქაცს ქარა მიუტანე და სადილი უნდა გვჭმია, დამსკა
შენი ჭიამე სადილათა და ღვინო ი ტიალი ბოთლათი
მამიტანა, ერთი თანითად უაქანი რო დაკლიე და გაუწერა
ჩემი იესო ქრისტე აკი დაცუალა, ვამბობ რაკენა ამ
ტიალს თითქა აბრუ ჭარბა აქს და ასე მაღე რამ დაცა-
ლა მეთქი, ავიღე პელში გესაჭიანჯათა, თურმე ნე ბძა-
ნებ შენი ჭიამე ი იხებს (ცემების შემცისა) წორება
ამოდენათ კი ტერნაა მარი შეხერმტილია, აა გაგაწერა
დმერთა შენცა და შენ გამკეობებუსაც მეთქი, არა ის
აუგაღეცეული იმის გამკეობელია, თუ ქრისტიანის სული
უდინა, ბჭო რა ენაღესლება ი მიწი წორეთ უეოს რომ
ატანა მეტი ღვინო ჩავიღეს.

ი ნ დ ო.

ახლა ბატონი მოგიტანებენ რაღაც ეშმაკებს საჭმეულებსა, ჩეტებების სი ვეღარას ნახავ, დასდებენ ერთს დადს თევზებედა დაადებენ ზედ გოვზსა და ჩამოატარებენ, თურა კაცი რო იყოს უკელამ უნდა გაიხვედოთ, ან შეგხედება ერთა ლუქმა და ან ისიც არა,

ტ ა ს დ ო.

ბატონი იმის შეჭმასაც რომ არ დაგაცლიან, ერთი ბიჭი რომ საჭმელს მოგარომევს, მეორე ბიჭიც დამშეგის იასაულივით თავს გადგია, წამოუკლის ტოლსა და ისევ შეუჭმელს თევზებს წამოტკრევამს.

ი ნ დ ო.

ახლა ბატონი იმათა დკინის სმა უნდა ნახო, დასჭეულენ ტაქანზედ ერთს ცვანს დეანისა და ზედ თან წალს წეალს დასსხმენ, შეხვერტენ ღრივთ ელაპს ჩაის სავითა, გადიწერენ პარვარესა წამორკვიან და აუგენებენ სკამებს რახა რესსა, მერე ჩაიჩრიან შტკირივით პირში რაღაც ეშმაკერი პარარესები შემოიღეს იმასა, დადიან და ქავებივით სხეს ენაზედ ლაპარაკოჩენ რომ ქრისტიანი კაცი იმათხას ვერას გაიგებს. კიუთ რა გეპაჭირდა რომ ტულზედ არა ვაჭმდით ჟესს, დავთვენდით კა საფეხსა, გავძლიადით ზედ სეფერასა და მოუსხდებადით გარეშემა. პური კაცის თავს ღრივლი მოგვადოდა, ხორჩი აქარებელი, და ხორცი რისაც უნდა უოფალიყო სულ მთელ მთელი ასო, დკინის სმას ნუდან ბმანებ, დაგუადგებოდა და თავს მერქაივე და ჯიხვებით სწორეთ წკმასავით გესა ერიდა, ისე ვიღსენდით ხოლმე და კიდევ სულრიდგან რომ ავდგებოდით ჩეტები ნასულებადით ამი კაცი კიდევ გამდეგოდა, და ამათი ნასულებადით ერთი კაცაც კერგაძება.

ზ ა ა ლ.

საჭმელს ჯანი გავარდეს, ეს საცმელაც რო ეშმაკური ძემოდეს, სწორეთ გედასავათ ჸეთიათ ტანზედა და სახესაც ხო იგრეხენ რაღაც ნაირათა, ზოგს ნიკაპორედ გამოუშვიათ ბატარა წვერი თხასსკითა, ზოგს ყბებაზედ გაბანჯგვლილი დათვივითა, ზოგს სადა და ზოგს სადა და ამ თმაზედაც რაღასაც ჯანაბას იგლესენ, ივერი კი ღირის ქანისა ჩქეს და არ ვიცი თუ რა არის.

გ ე უ რ ქ ა.

კნიაზ ეხლა ჩუმინი ჭკეის ხალხი ძვიროთ ნახამ.

ი ნ დ თ.

ახლა ბატონი ერთა შეხედე იმათ გაპლუტებასა, ამ ქანის სანიელსაც ხომ ადარ კაღრელობენ ცუდი სუნი აზდის დაგეაჭლექებსო, რაღაც ეშმაკური სანთელი შემოუღიათ ასეთი ხმელაა ის ტიალი, მერჩენენ რო ურიას თავში დაარტყა გააქრისტიანებს, ვაჟო იმათი მამები არ იუენენ ჭრაქათ სწავამდენ ღორის ქანისა რატომ არა ჭლექდებოდნენ.

ზ ა ა ლ.

ქონის სანთელის დაწეს კი არა, ღვინის უშმელობა აჭლექებთ იმათა. ისინი ჩუმინ დაგვცნიან ვითომც ბევრ ღვინოსა სმენო, ახლა ჩუმინი ივერინაც ნახონ და იმათაცა, ჩუმინ რომ ღვინოსა გსტამო და გამოვდივართ გარეთა წითლად ღაედაუა გაგშექს, ისინი რომ ჩაისა სმენ, მეცელში ჭაობა უკეთდებათ და იქიდვან სიუკთლე შეზღიათ, მერე შეუათ სიჭლექე, იავაჟენენ და ისევ უცოლმჯლონი ღორის ქეთის წლის კაცნა კუდებას, აბა იმათ ჩუმინსავით ღვინი დალიონ თუ ბევრი არ იცოცხლონ.

ი ნ დ ო.

ერთი კადეკ რაღაც ეშმაქენა საჭმელი იტან, ზოგი
წითელია და ზოგი უვათელი დაჭრელებული, დაზღვებენ
ბატონით თევზებედა და სწორეთ ბნება მოსული კაცივით
ცახცახებს, ზედ დაადებენ კავშია და იმათა უნდა შეა-
ჭამო, ისეთა ცივია ის ტიალი ისეთი ცივია რომ სიცი-
ვით კბილებს დაგაურევინებს, მერე როგორც მიაში ჩაი-
დებ უბის მოქნევას ხომ აღარ დაგატლის, ისე უეცრით
გაწყალდება რომ არც სული არგებს და არც სორცისა,

გ ე უ რ ქ ა.

გნიაზ! მაგას ემე, ჭალე ეძახიან.

ი ნ დ ო.

გეტეობა პარემ გეურქ იმ ემეს მაღ მაღ მიირ-
თმევ ხომე რომ სახელი გცოდნაა.

გ ე უ რ ქ ა.

ეს, რა ჩემი საქმეა მაგრამ, ასარ სტუმრათ რო შე-
ვესწოდი მეტი რა დონეა, იმას კი არა მთელი იმათა
სტოლის საჭმელება ერთი მათვაოდა ჩაბუქბუქებული
ბოზბაში მარჩევნაან.

ი ნ დ ო.

ჸინ თუ აკრე.

გ ე უ რ ქ ა.

ასრა ბატონი ეს რაღა ღერთის რისხოა, ერთი კაბა
რო უეიღო შენი ცოლი და ერთხელ კანანიაში ჩაიცის
მეორეთ ის აღარ ჩაიციშს, ამბობს მოდნა აფარ არისო,
რა გინდა ქნა ასალი უნდა უეადო თორემ ბური გაგა-
შხამებს.

ი ნ დ ო.

ოს, მაგას კი ნედარ მეტუკ მმავ, ეს ჩემნი თავა-
დობა ლამის მაგ მოდნა მედნამ დაკვდებოს.

ნ ე ნ ე.

ა ა დაბაქტეს მაგათი მოდნი, სატონი უწინდელს დრო-
ში როგორ შეგვეძლო დედამთილისა და მამამთილის
წინ ხმა ამოგუშელო და ქელანდელი რძლები დედამთი-
ლებს კიდეცა სცემენ, ეხლანდელი უმარწლი გომბიოვე-
ბიცა სომა დაინიშნებიან თუ არა ჭერ ჭერ დაუწერ-
ლები, ქმრი მოხვებათ თუ მაზლი გაუკრან კლავში
პელი და დაზღვეულ ქუჩა-ქუჩა, ამრები, გაწედეს იმათი
შინის წეალი როგორც ჩუტნი ნამები გაწუკტეს.

დ ნ დ ა.

მართლა ეგეც ქარგათ მამაგონე, ბჭო ერთი კიდაც
ოხერ ტაალი შემოვა შენ სახლში დაგიწუებს მეგობრო-
ბასა და მისება მოსწერასა, მერე წავლებს ბატონი
შენს ცოლს კლავში კელსა და დაათრევს ქუჩა ქუჩა კინ
იცის საა ეშმაკებმი, შეხუალ იყითხამ სახლში, ბიჭი
გაუბნება თუ აქ რა ჩინოვნივ დადის იმან წაიჯენა
შელბატონი გარეთათ, ზაგწევლის ღმერთის ეშმაკი ა-
ჭო რა გინდა შელო ე... საა მიათრევ ამ ჩემ ცოლსა,
კინა ხარ, სადაური ხარ, რას ეკვი ჩემს ცოლსა, დადე-
ბა შენთუნ ღმერთი არა გაგონილარა ამისთანა არა
თქმელარა, მეც ადრე ქალაქში რო კოსოვრობდი ხინის-
თა ერთი კიდაც ოხერსიდა შემამეჩვევას სახლშია და და-
მიწერ მგრიბრიბა, მერე ერთს დღეს კელი სთხოვა,
ჩემს ცოლსა კნეინა პოიდომ გულათო, ბიჭო იქათ დაი-
კარგე თორემ გულათ მოგცემ მეთქი, მოვისვი ხანჯალს
კელი კითრინე შინიდგანა და ის დღე იუთ და ის დღე,
სწორეთ ბზობის უკავილივათ დაიკარგა ჩემი სახლიდგანა-

ნ ე ნ ე.

თქმუნმა მზემა ბატონი ! რომოცი წლის ქალა რო
კარებმი მდგარიყო და ქუჩაში კაცს გაეკლო, მაშინვე

კარს მოჰქეობდა და პირს მოარიდებდა, ეხლანდელი ქა-
ლები ძალათ კარებში გამოდიან ჩიქილა გადათვრიალებუ-
ლები და ნაწიაკებ ზეთ ამოურილები, რა არის კაუები
მა დაუკნახონა.

ჭავალ.

ბატონი ეს კურტებზედ გლოვაც რთ ამთაგდეს, უ-
წინდელს ღროში რას ნაირათ ძამებით და საბნელეთშა
სხდომით გლოვა ვიცოდით, ახლა სადღა ნახავ იმისთანა
გლოვასა, თუ მოუკუდებათ ვინმე იქნება სულის დალე-
ვის ქამს კი ჩამთაგდონ ცრემლი თორემ მერე როგორ-
და ნახავ ნატირებისა.

ინდო.

ბეკრი რეალათ ვალაპარაკოთ მმავ! ერთის სიტყვათ ამ
მოხუციაბულს ხალხსა ცუდი ღრო შეგუშენა, ჩემს ჭკუა-
ზედ აღარა არის რა.

სიმონიკა:

(შემოვა და გეურქას) აღა ჩემი მდგმური აფიციარი
ოქეცის ნახვას ნდომელობს.

გეურქა.

მობმანდეს უთხარ (სიმონიკა გავა).

გამოსულა 15.

იგინივე და გრიგოლი.

გრიგოლ.

(შემოვა თავს დაუკრივს უველას და ისინიც ფეხ-
ზედ აუდგებიან და გრიგოლ) რასა იქ პარუმ გეურქის
შეაძლევით? (ისევ დასხდებიან).

გ ე უ რ ქ ა.

არათენის, ახლანდელი ღროშედ კლასარჩევობდით.

გ რ ი გ რ ლ.

სომ არ უჩივით?

გ ე უ რ ქ ა.

დაას! ძალიან ცუდი ღრო არის.

გ რ ი გ რ ლ.

მერე რა არის ცუდი?

ი ნ დ თ.

ცუდი ღრო მეტი რადა იქნება ბატონია კა კედარ
მოვისულებით და, ჯერ მოვიდა დიდი ხორცელა და სალხი
სულ ამოვლიტა, მერე მოვიდა კალა და სამი წალიწა-
დი კედარ მოვიშორეთ, მერე მოშეუტა კიდევ ხორცელადა
სრიმლი გაავლო აქაურობასა, იმას მოხეუა გვალება და
ასე დაგრამშაბა რომ პერით კედარ გამამდარვართ, მერე
გაჩნდა საქართველოს ჭირი და სამი გეთნეული გამიწუკტ.
ახლა ეს მზის დაბნელება მოსდევს და კნახოთ ეს რასა
იქს, უკედა უკედა მაგრამ მზის დაბნელება რაღაა, ვის
გაუგონია საქართულოში თქმის ჭირი.

გ რ ი გ რ ლ.

ეპენი უკედა ჰქონის მიერზედ არის დამოვიდებული და
არა ამ ღროშედ, და მზის დაბნელებაკი არათენი გასა-
კრისულია, თქმის არ მოსწრებისართ თორებ საქართულ-
ოში თავის ღროშედ უკედათჯეს დაბნელებულა მზე.

ი ნ დ თ.

შე მე კიცი თქმის კა მოქაწირობოდით, რას ბძანები!
ვინ გააგონა მზის დაბნელება, და რადგანაც დაბნელებუ-
ლა სწორეთ წარუების ნიშანია.

გ რ ი გ რ ა.

(იცანის) ამერ მოგასიენთთ მიზეზი მზის დაბინელებას: ეს ცხადი საცნაურია არის რომ მზე უმრავათა
სდგას, ხოლო ქეშუანა და მთეარე იბრუნვან, ⁺ და ოდეს-
მე ჩქარის ბრუნვაში მზის სახლოეს შემდლიანთ ისეთის
მდებარეობის მიღება, რომ მთეარე დასდგება სწორეს
წრეზედა და დაშვარაკს სიმკრგელეს მზისასა, თუ სრუ-
ლად დაშვირა მამინ იქნება სრული დაბინელება, და თუ
რავდენიმე ნაწილი დაშვარა მამინ იქნება კერძოებითი
დაბინელება; ეს კარსკილავთ მრიცხეტლთაკან გამოკელეუშ-
ლი არის, რეას წლის წარმავლობაში დაბინელდება მზე
თურამუტყვერ, და მათ რიცხუში იქნება სრული დასწე-
ლება მხოლოდ სამი, და თუთო მათგანი განვირცველდება
მხოლოდ მესაე ნაწილშედ ქეშუნის სფერასა, ერთი და
ეზოთ მხარე მხოლოდ სამასს წელიწადში იხილავს სრულს
დაბინელებასა, რომელიც კავკასიის მხარეს წილ წედა ამა
1851 წელს.

ი ნ დ ა.

მერე კინ მოგასიენთ რომ ებ სწორეთ აგრე არის.

გ რ ი გ რ ა.

დარიგება არის გამოცემული.

ი ნ დ ა.

აი ისემც რა უთხრა იმის დამწერსა როგორც ებ სწო-
რეთ დაეწეროს; თუ არ დაგიძლია ტაში აკადოდა და აქ
დასწერდა, რას ბმანებთ ებ რა დასაკვრია.

გ რ ი გ რ ა.

(იქთ) что за безъ талковый пародъ (იხდოს)
მაშ თქეცნ არა გვერათ?

ი ნ დ თ.

აბა რა დასაჭერია თქებუნი ჭიამე, ისარა სჯობს ესა
კვთქეათ რომ უბეღური და ცელი დრო შეგუშემნა და
უკელა იმითი მოგრძის, ამისთვის უკუღმა დროებასა ჩემს
სიცოცხლეში არ მოვსწრებიყვარ.

გ ე უ რ ქ ა.

წორეთ ბძანებს კნაზა, ფინთი დრო არის.

ტ ს ა ლ.

ახირებული ცელი დრო გეტქის, გავითხუა ადამისად არის.

ბ ე რ უ ა.

ცედ დროზედ მეტი რა იქნება შენი ჭიამე, დამბეკ
გის იასაუღების შიშათ, სახლში ქათამი კეღარ შემინა-
ხავს.

ნ ე ნ ე.

მაღიან ფინთი დროა, დედამთილი რძლისკან ნამ-
ტაცია ჰატივი ადარა აქებს.

გ რ ი გ რ დ.

(იქთ) Вотъ неблагодарныи пародъ (იმათ) аმას
ხომ არა გრძნობოთ თუ ამ სახლმა დრომ ადმთაცენა სა-
ქართულოში სწავლა, კელოვნება, განათლება და სიბრძნე,
რომლითაც მენი საქართულოშისნი დღე და დღე ემსგავ-
სებიან კვრობის განათლებულო ხალხთა და მიიხივან
ფილისოფიის სწავლამდე. თქებუნ ისგვ ძებულს წესზე
მიიწევთ და სამდერნაკს ამბობით ჩეცნის ჭკერზედ ადარა-
ვინ იქცევიანთ, აბა რა ჭკერა გაქებო რა გეღაშარაკოთ,
მე გიმარტაკო მშის დაბნელების მაზეზსა, თქებუნ და-
მტანით, ეკ უფრო სულელი კარ რომ თქებუნიან დაპა-
რაკით თავს ვიხეთქამ, (გაფავრებით) უბერაიтесь къ
черту (გავა შეა ქარით).

გ ა მ თ ს უ ლ ა 16.

ი ც ი ნ ი კ ე გ ა რ დ ა გ რ ი გ ა ლ ა ს ა .

გ ა ა ლ .

რა ძრიელა ცხარობს შენი მდგმურია, მაგრამ რას
შევეტუებათ, გვარ ამ დროს ჭყუისა და ჩეცნი ღამარაკი
ჰქონია ან მოსდის. (გერქას) პარემ გეურე თუ ფულებს
გუაძლევ მოგუტრი რომ შინ მიუეტულოთ თორემ შა-
შით დაწერებან.

გ ე უ რ ე ა .

აა მობმანდით ზარაოთან ჩაკიდეთ იქ გამოვართმევ
და მოგცემთ (გავლენ უკელანი შეა კართ).

გ ა მ თ ს უ ლ ა 17.

მარეს და სიმონიკა

(შემოვლენ მარჯანივ კართა და მარეხა) სიმონიკა !
წადი ჩეცნის მდგმურის სოხოვე აქ მობრმანდეს.

ს ი მ თ ნ ი კ ა .

კა ბატონთ (გავა შეა კართ).

მ ა რ ე ხ .

(ჰებლიის) მამაჩემი თანახმა არა ხდესა ჩემის გრიგოლის
პირებაზედა, მაგრამ მე იმის მეტი ქმარი ან მინდა, იმისი
შედილობა და სწავლა უმჯობესი არის უთველს სიმდი-
დრეზედა, მოვიდეს აქა, მე ვიცე როგორც მოვახერხებ
ჩეცნის ქორწილსა.

გ ა მ ო ს უ ლ ს 18.

იტივე და გრიგოლი.

გ რ ი გ რ ლ.

(შემოვა შეა კარით და თავს დაუკრავს) მარებს ვა-
სლავან.

მ ა რ ე ს.

(საცილით) გრიგოლ! მოხუცებულებმა გაგაჭავრეს?

გ რ ი გ რ ლ.

შენმა გაზდამ შენს სიუქარელს არ დავეჭირე კინა-
დამ თავშა სმალი კუდე მამაშენსა.

მ ა რ ე ს.

(საცილით) კაი სასიმამროს ჰატივი იქნებოდა.

გ რ ი გ რ ლ.

(საცილით) რა გგორია, მერე უფროც გაცეიადვილდე-
ბოდა ქორწილი.

მ ა რ ე ს.

ფიქრი ნე გაქეს, ეხლაც ადვილია. რა შემოეთვალა
მიყირტუმას ჰირითა?

გ რ ი გ რ ლ.

რა შემოეთვალა, ჩინოვნიკს ქალს არ მივცემო, ასეთი
კარ სისხლი მაშრესა ჯავრითა; არ ვიცი რა მოკახერსოთ.

მ ა რ ე ს.

მე გმტევი რაც მოვახერსოთ, თუმცა შენ განუმარტე
მზის დაბალება, მაგრამ მამაჩემი მაინც დამუარებული
იმაზედ არას: მზე რომ დაბალებება ზეცილგან გულა-
შაპები ჩამოვლენ უმარწვლს კაქსა და ქალს დაიტაცე-
ბენო. ჩეც იმას ეს თავისი ჟანრი აუხდინოთ?

გ რ ი გ თ ლ.

ასა როგორა?

მ ა რ ე ს.

შენ წადა ქსლავ ერთი დროშე იქანებე და უთხარი, რომ მზის დაბნელების დროსა საცა ჩეტი არ წავიდეთ საცეკვილათა, შორიახლო მოვეუეს და ჩეტითან დადგეს, მერე როგორც მზე დაბნელდეს ჩავსხდეთ დროშები, ჩემთ თელეთს წავიდეთ და ჯვარი დავიწეროთ, რაკი იმ დაბნელებაში დავიკარგებათ მამაჩემს სწორეთ ისე ეგონება უთეოთ გულდაშაპებმა მოატაცესთ და მაშინვე გლოვას დაიწევებს. შენ ეს ანხავი მივირტებას გაეტევა, რომ იმ გლოვაში მივიდეს ჩეტისა და მამაჩემთან იმ ნაირთ მოახერხოს, რომ სიხარულით მაგვადებინოს სახლში.

გ რ ი გ თ ლ.

ეს მაღალი კარგი ჸაზრია გეთაუეანე, მაგრამ გამოვ გაშებს მამაშენი.

მ ა რ ე ს.

მაგისას მე მოვახერხებ, მაგრამ შენ კაცა რომ მოვიყიდეს მალე მოდი და ერთათ წავიდეთ.

გ რ ი გ თ ლ.

მაშინვე გიახლები, მაშ წავალ დროშების დასაჭერათა, მშვდობით გეთაუეანე (კავა).

მ ა რ ე ს.

მშვდობით ნახუამდინ (ცეცლიდას). მართლა სამაგალითო არ იქნება ეს ჸაზრი რომ აკასრულოთ?

გ ა მ თ ს უ ლ ა 19.

იგინივე და რევსიმე.

რ ე ვ ს ი მ ე.

(შემოვა და მარებს) შვლო! რატომ გარეთ არ გამოი-

ხედამ მთელი ქალაქის სალხი გარეთ გადას მზის და-
ბნელების საცეკვლათა.

მარეს.

ცარიელის გარეთ განედვით რას ვისიამოვნები. დედა !
ჩუმწი წავიდეთ მინდოოში და იქადგან უცქიროთ.

რევსიმე.

მამაშენს ეშინაან და გარეთ როდი გაგიყჟანს.

მარეს.

რასა ეშინაან ? ამტელს სალხთან ყაბული არა აქვს,
რაც იმათა ის ჩუმწა, ჩუმწის მდგმელს აფიცერსა ვსიხსო-
ვოთ რომ თან წამოგუებეს და აღარ შეგვეშინდება.

რევსიმე.

მერე წამოგვება.

მარეს.

თუ კი ვსიხსოვო რთვორ არ წამოგვება.

რევსიმე.

მერე რას იტუკან შვილო შენსასა, უცხო ვაჟთან რა
პელი აქებო ?

მარეს.

რა უნდა თქვან ხომ არ შემჭამს, თქებიც იქ არ
იქნებით, იტუკან იმათი მდგმერია და თან გამოსულიათ.

რევსიმე.

კარგი, აგენ მამაშენი მოდის იმასაც კეტუკ, წავიდეთ
და თან წავიყვანოთ.

გამოსული 20.

იგინივე და გეურება.

გეურება.

(შემოვა შეს კარით) თჲ . . . თჲ . . . თჲ . . . რა ავსავია,
მთელი ქალაქის სალხი სეღ გარეთ გადას მზას საცეკვა-
ლათა.

მარებ.

მამა! გორეული ჩეცნი წავიდეთ.

გეგურება.

ვა! მერე მართლა რომ ვეძაპა ჩამოვიდეს და შეგჭამოს?

მარებ.

ეს, ვეძაპი კი არა და, ტურალს ამბობენ, თუ მართლა და რაც ამტკელს ხალხსა ის ჩეცნა.

გეგურება.

რევსიმე! შენ რას იტუკ წავიდეთ?

რევსიმე.

წავიდეთ უმაწვდილი ქალია გული ნე დაუჩაგრძავთ, ჩეცნი მდგმერი აფიცარიც თან წავიყუჩნოთ, იმან კაუნის კაცია უფრო არ შეგეცმინდება.

გეგურება.

ვა! ის რომ ჩეცნთანა ნახონ სომ დაგუმრიახამენ

რევსიმე.

არა, დღეს ისეთი დრო არარის რომ დაგუმრიახოს ვინმებ.

გეგურება.

ბას დაუძახეთ რა მენაღელება.

რევსიმე.

(გასძახებს) სიმონავა! წადი ჩეცნი მდგმერი უთხარ, მზას დაბნელების საცეკვლათ მივდივართ უთხარ და თქეცნი ჩეცნთან წამობმანდი უთხარ.

სიმონიკა.

(კულისიდგან ხმას მოატემს) კა ბატონთ მოვახსენებ.

გეგურება.

ბას თქეცნ გადით ზოანტიკები შემოიტანეთ და წავიდეთ.

რ ე გ ს ი მ ე დ ა მ ა რ ე ხ .
(გავლენ მარკვნივ).

გ ე რ ე ხ .
ახ ! ნეტავი არ იქნება ეს მზის დაბნელებაშ უნივერ-
თოო გადაიაროს.

გ ა მ ა ს უ ღ ა 21.

იგინივე და გრიგოლი.

გ რ ი გ ა ღ .
(შემოვა შეაჭარით და მოიყოთხავს) პარუნ გეუძეს
გახდავარ !

გ ე უ რ ე ხ .
მობმანდი ჩატონდ ! უკაცრავათ ნუ კიქნებით რომ
გუმინ გაგაფავრეთ.

გ რ ი გ ა ღ .
არა უშავსრა, მე აღარცეკი მახსილვს, (იქათ) გაჯაკუ-
ბა ახლა ნახე, რომ სულ ქოჩორი გაბდიგნევანდ.

გ ა მ ა ს უ ღ ა 22.

იგინივე, რევსიმე და მარეხ.

ი შემოვლენ ზონტივებითა და რევსიმე გრიგოლს) ოჭ !
ბატონდ მობმანებულხართ ? თუ უკაცრავათ არ გახდეთ
ჩუმნთან წამობმანდით მზის დაბნელებას ერთათ უცქიროთ.

გ რ ი გ ა ღ .

ბატონი ბრძანდებათ, დიდის ქმაუოვილებით (გადა-
სედავს მარეხს და ერთმანეროს შესცინებენ).

გ ე რ ე ხ .

ახა მობმანდით წაკიდეთ (გავლენ უკმლანი და
იყარდა დაეშვება).

2-3.

(იყარდა აიხდება და სცენა წარმოადგენს ღილების
მინდოონს, ცასა და მჩესა, მინდოოზედ დადიან სალხი
სხეული და სხეულის გრძარისა, ზოგნი ერთმანერთში ლაპარა-
კობენ და ზოგნი მშეს შესცემერიან ტრუბითა და
ზოგნიც ისე, წინ სცენაზედ არიან რესის ჩინოვნივი
და ქალაქის ვაჭარი).

g s e e b d n s l.

353560.

(Ізарвізь бірабеҙбозы) Господинъ! правда солнца чорна будить?

ЧИНОВНИКЪ.

Какъ черный, оно затмится.

БУДЕТЬ.

Правда?

ЧИНОВНИКЪ.

Разумеется правда.

КУПЕЦЪ.

Кончи?

ЧИПОВНИКЪ.

Вотъ чрезъ ивсколько минутъ.

КУПЕЦЫ.

Ехъ... ненрѣда... я слышала, что лилахана испортилъ да ненрѣда выдумить здѣмили, что солнца чорна будитъ.

ЧИНОВНИКЪ.

Что такое значитъ лилахэна?

РУНЕИЫ.

Ва ! неизнайшъ лилахана ?

ЧИНОВНИКЪ.

А черть его знаетъ что оно такое.

КУПЕЦЫ.

Есть котара на духану большой кушинъ стантъ, да на кушину сыны краска стантъ.

чиновникъ.

Тутъ и самъ чертъ ничего не пойметъ.

кунешъ.

Ва ! какой чортъ, чалавѣкъ всегда красить, знайшь Г!
енть кото^{ра} бѣлый безъ на кушину пушайтъ, тамъ сыны
краска стайгъ, да бѣлый безъ сыны делайтъ.

чиновникъ.

Брасильный заводъ чтоли ?

кунешъ.

Да да да . . . теперь узналь, ентъ заводъ гваритъ, спор-
тиль гваритъ, да неправда выдумить сдѣляль гваритъ,
что солница чорна будить гваритъ.

чиновникъ.

Я совершено ничего не поняль любезный !

кунешъ.

Ва ! тѣбѣ^з такой большой голова есть да умъ мала что-
ли, какъ не^{ко}нишайтъ, у насъ есть такой законъ : когда
заводу хозайнъ новый сынъ краска на кушину пушайтъ,
и когда ентъ краска спортиль, тогда заводу хозайнъ не
правда словъ^ы выдумить зделить и великій чалавѣку скажитъ,
да тогда краска аиетъ хороший зделится; теперь да такъ
гваритъ всѣ^и чалавѣкъ, что заводу хозайнъ кушину краска
пустиль гваритъ, краска спортиль гваритъ, да неправда
выдумить здѣлиль гваритъ, что солница чорна будить
гваритъ.

чиновникъ.

А кто это вами сказатъ ?

кунешъ.

Мой соствѣтъ Тогила да Галуста, еще мои отену мать
Дареджана.

чиновникъ.

Скажи что^{ко} они все дураки.

кунешъ.

Ва ! когда правда словъ гварть дуракъ ?

чиновникъ.

Что вы то^{ко} скуйте, разъ вы не слышали, что обѣ этомъ
издаца наставлениe.

кунешъ.

Кто ентъ написаль ?

чиновникъ.

Одинъ астрономъ.

купецъ.

(Въ сторону съ удивленіемъ) устранимъ... имя такой что ентъ должно быть чортъ. (чин.) Г! ентъ устранимъ чортъ али чалавѣкъ.

чиновникъ.

Что вы говорите, какой чортъ онъ человѣкъ.

купецъ.

Ва! чалавѣкъ какъ можетъ писить, солица на небо а онъ на земли.

чиновникъ.

Мало чего петь, онъ умомъ писаль.

купецъ.

Ва! умъ твѣ да есть, зачто вы не писиши.

чиновникъ.

Я не учился любезный астрономію.

купецъ.

(Въ полуоголосъ) а ентъ учился: завтра приди кончоль будить, послѣ приди кончоль будить, принеси деньги да зделимъ твой дѣло. а...

чиновникъ.

(Въ сторону съ удивленіемъ) что за чортъ, откудова онъ узналъ, что я вчера отъ одного требовалъ взятку.

купецъ.

Господињь! скажи пожолуста, ентъ чалавѣкъ устранимъ или пустранумикъ, отъ куда писаль, отъ суди или на небо пошолъ да такъ писаль?

чиновникъ.

(Въ сторону) вѣщно, что онъ глупъ какъ бы ухитрится (куницу) онъ вошелъ на небо и такъ описаль.

купецъ.

Ва! я слышалъ, что только чортъ можетъ ходить и на земли, и на низу земли, и на небо и на выши небо, а чалавѣкъ никогда не слышалъ.

чиновникъ.

✓ Знайшь любезный! онъ вошелъ на небо чрезъ лѣстницу.

купецъ.

✓ Ва! что вы гваришъ, такой лѣстницу одинъ корнуясь 20 годъ да неможить заслать.

ЧИНОВНИКЪ.

Оно давно сделано и поставлено.

КУПЕЦЪ.

Ва! кто поставилъ?

ЧИНОВНИКЪ.

Развѣ вы не слышали, что для праотца Якова поставлена лѣстница.

КУПЕЦЪ.

Знаймъ, знаймъ, ентъ Абрааму сыну сынъ?

ЧИНОВНИКЪ.

Ну да, чрезъ исе вошелъ и описанъ.

КУПЕЦЪ.

А... теперь правда. Господинъ! сить лѣстницу теперь да такъ стайтъ?

ЧИНОВНИКЪ.

Какъ же, оно и теперь существуетъ.

КУПЕЦЪ.

Ехъ... неправда.

ЧИНОВНИКЪ.

Когда не верите такъ позжайте сами туда и увидите.

КУПЕЦЪ.

Е... су. кула пойдомъ, на дорогу 5,000 руб. да не довольно будить.

ЧИНОВНИКЪ.

Ну такъ верте мнъ.

КУПЕЦЪ.

Вы да такъ гваришъ какъ адинъ чаляевкъ другой чаляевку сказаль.

ЧИНОВНИКЪ.

А чюже онъ сказаль?

КУПЕЦЪ.

Два чаляевкъ столъ адинъ улицу, адинъ черна ешакъ да сить улицу пошоль, сить адинъ чаляевкъ другой чаляевку спросилъ «сколько на сить ешаки кожу волось будить» сить другой сказаль два мільонъ гваритъ, сить адинъ сказаль нібудить гваритъ, сить другой сказаль када ни вѣришъ гваритъ, считай гваритъ, сить адинъ выдиль, что сто годъ нельза была считать, вѣрилъ ему слова. Я да знаймъ, что неможло туда найду, пада вѣритъ ваши слову... (разайдуть и проходжаютъ на сцену).

გ ა მ თ ს უ ლ ა 2.

იგინივე, გვერდის, რევსიმე, მარებ და გრიგოლი.

(შემოვლენ მარჯუნივ სცენაზედ და უცქერიან მზესა).

გ რ ი გ თ ლ ი.

(აჩერინებს) უწინ საბნელე ამ მხარიდგან წამოვა აა.

გ ე უ რ ქ ა.

შენმა მზემა და მე კიდევ ის მიყვის თუ ის ვაღაც უოფილა ისე წვრილათ როგორ დაწერა მზის დაბნელება, თუ ისე ახდა როგორც წერია, ის კატა წორეთ ემა მაკი უოფილა თორემ კაცისაგან როგორ შეიძლება.

გ რ ი გ თ ლ ი.

იმათ უკვირთ ეგა ვისაც არ უსწავლია, თორემ ნასწარ კლის კაცისათვის გასაკრებული არარის, აი ჩერი სომხერი ეფემერიდი რამტელის ქის წლის წანათ არის დაწერილი, მაგრამ იმაში სელ დაწერილებით სწერია: ან მზე როდის დაბნელდება, ან ჰაური როდის შეიცვლება და ან სხეული და სხეული ამ გვარი ანბები.

გ ე უ რ ქ ა.

(გაყიდვებით) ჰე . . . ჰე . . . ჰე. იმის დამწერს კი არა ჰქონია გადარჩა, ანა იმას თავი იქნებოდა ძრიულ მძიმე აა.

გ ა მ თ ს უ ლ ა 3.

იგინივე და გლეხი ცოლშვალითა.

(შემოვკა მარცხნივ სცენაზედა დამთვრალი, კედები საღვინით ღვინო უჭირავს გლეხერათა მღერიბს და ცოლშვალი ნანს აძლევენ).

კერ დაიჭირავს სიკრდილსა, გზა ვიწრო კერცა ქლდოვანი, მისებან უოველი გასწორდეს, სუსტი და ძალ გელოვანი, ბოლოდ შექერნეს მიწამან, ერდგან მოუმე და მკროვანი, და სკობს სიცოცხლეს ნაზრასსა, სიკრდილი საკელოვანი.

ჸ... არალალე ... ჸ...

(ცოლს) ღი... და... კაცი მეთქი გა... მიგონე. მეთქა... რრრა... შშვილოსა მა... ანც ხო უნდა მოვა წერდეთ და... ბა... რემ კა... უკაცერად დავისოცენეთ. დავლაოთ ღვინო (იწავებს დიდხანსა მერე მოიხსნის ქმენითა და წუნწელი წერზედ ჩამოსდის და იძახის) შვილებთ... მეთქი... ღვვე... ჸ... ჸ... (სანამ მოქმედება გათავდება მანამ სულ ბარბარით დადის საღწმი, ცოლი გლავს უჟერს არ უშვებს წასაქრევათა და გებნება) თავი შაიმაგრე შა ჯასაქრევის შვილი.

გ ა მ ღ ს ჟ ღ ა 4.

იგინავე და შარლატანები.

(შემოდიან შარლატნერათ ჩატრელნი თეთრის ქუდებითა, ცალცალს კელმიდ უჭირავთ თჯოთ საღვინე ღვიანითა, და ცალცალში ჩინურის ჯამები და ერთათ მდერობენ).

ისევ და ისევ ღვინითა არიალალი,
დორ გავატაროთ დახინითა თარიალალი, (დაიუკირებენ).

ი გ ა ნ ე.

ჸაზარე.

დ ა რ ჩ ი ღ დ ა ს ხ ვ ა ნ ი.

(ერთათ) ჸაზანდარე (მდერობენ ერთათ).

ღოთებო ნეტავი ჩვენა არიალალი, (ჩსხმენ ღვნოსა ფაშზედ)
ჩდეს მოგვეცა შვება ღხენა თარიალალი.

ი ვ ა ნ ე.

კიბიმ შტოლი ? . .

(სამნი ერთათ).

რაზუმეიცა კიბიმ.

(დალგვენ ერთათ და მოჰევებაან სიმღერას).

ნოემ რომ ერთხელ ინება არიალალი,

უურმნის წვენის გემოვნება თარიალალი (დაიყვარებული).

ი ვ ა ნ ე.

ჰეზარე.

(სამნი ერთათ).

ჰეზანდარე (მღერობენ).

თითონ ნუნეას მიუჯდა არიალალი,

წეალი პირუტყვთ დაანება თარიალალი (აიუვარებენ).

ი ვ ა ნ ე.

იძო კიბიმ შტოლი ? . .

(სამნი ერთათ).

რაზუმეიცა კიბიმ.

ი ვ ა ნ ე.

ჩერცნც ნოესავით ნუნეას მიუჯდეთ და წეალი ნავს.

ქაცებს დაკანებოთ. (დაასხამენ ღვინოს და მღერობენ).

აკანთოთ შეშის ფარანი . . . არიალალი . . .

მოკნასოთ სავსე შარანი . . . თარიალალი. *

ვ ა ნ თ.

ჰეზარე.

ვ ა ნ თ.

ჰეზანდარე. (მღერობენ).

დაკლიოთ სავსე ტიყები . . . არიალალი . . .

შევიქნათ რაზბონიკები . . . თარიალალი.

ვ ა ნ თ.

იძო კიბიმ შტოლი ? . .

მანთ.

რაზემეაოდა ვიშიძ.

(დალევენ და ივანე).

შეს . . . მ (თავის ქნევით) ღვევე . . .
მანთ.

შაზბანდარე . . .

გეთ. ყ

ჸე, არ ამოხვალ გარჯოლო სელო. აბა ახლა მობმან-
ჩნენ ვისაც ბევრი ფული ჩქეს, ჩეტი უფრო მხარელად
მოვჭირდებით თუ ისინი, იმათ ფულის ჭავრი მისდევ
და ჩეტი არცა ძევს და არცა გვშიან. (მოშევებაან ერ-
თათ სიმღერასა):

საუკარელი დაგვიყარგავს, სომ არ გინახავთ ღოთებო-
ან ავლილი ან ჩავლილი, სომ არ გინახავთ ღოთებო-
ჩენ საუშარელს უკელა იცნეთ, თური უკელი აქვს ღოთებო-
შავი თექალი თეთრი ღოუა, ზედ ხალი აზის ღოთებო-
გიძრისა თმა სხვილათ წნელი, წელზედ აურია ღოთებო-
წარბი წვრილი ტუჩი ტკბილი. უსე სასეს ღოთებო-
ვინც ამ საუშარელს გვიძოვის სუმანს მავცემთ ღოთებო-
განთ.

შაზარე.

(სამი ერთათ მსაზბანდარე. (დღესთბუნ ერთათა და ხტან).
შეა დანდანი დანდანი . . . ქე ნანიდ ჩარ ტანი,
შეა დანდანი დანდანი . . . იმაცილის გალისიმ,
შეა დანდანი დანდანი . . . სმოვარის ჩადის არი,
შეა დანდანი დანდანი . . . კაბენ კარიმ ქანგარი,
შეა დანდანი დანდანი . . . ქაბედ ქნამ წარანი,
შეა დანდანი დანდანი . . . ქე ნანიდ ჩარ ტანი . . .

356

卷之三

(ජ්‍යෙතහා) සිංහලානුවාසී.

(აღევნის ხალხში მცენ უცქერიან და სიმოვრალით
ხალხს აწყდებიან),

δ s δ ε b j g s 5.

ରହିଲିବୁ ଓ କୃଷ୍ଣଙ୍କାଳେ ମହାତ୍ମା ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ

(შემოვლენ მარტენივ, მთვრთადები მუქიყი მღერობს და
ცოლი ბანს აძლევს).

Въ сель малой Ванка жить,
Ванка Танку полюбить.

Ай ли эта что . . . Банка Танку полюбиль-
Банка колечку купилъ,
Сиво гриваго купилъ.

Ай ли эта что . . . сиво гриваго купиль.
Ванка конку заложилъ,
Содвора онъ укатилъ.

Ай ли эта что . . . содвора онъ укатилъ (и пр.).
(Кричать вовсѣ горло) ей вы хлюпцы . . . будемъ нить красненки и умремъ веселинки.

ЧИНОВНИКЪ.

Что ты русский человекъ и ты съума сошелъ?

ГРНЧА.

А ты что за умная птица а?.. (насмешкою)
выднинъ смотритъ, чего тутъ не выдалъ а?.. ехъ ты...
залижилбы тупучку краснаго, да чуречку благо вотъ
дѣло, умеръ бы веселѣе, а то смотрить, вышь ты голова.

А В А О Т Я.

Ехъ... молчи гриша, вѣдь онъ чиновникъ.

F P H III A.

А что за бѣда, что онъ чиновникъ, мы сейчасъ умремъ чисты.

ЧИНОВНИКЪ.

Ехъ ты дуракъ, за чюже намъ умереть?

ГРИША.

А что! вышь всѣ грузины говорятъ, что мы сейчасъ умремъ.

ЧИНОВНИКЪ.

Какіе грузины говорятъ, изъ порядочныхъ никто не скажить, глупцы только говорять, тебѣ стыдно вѣрить имъ, ты русскій человѣкъ.

ГРИША.

И ти та батюшка не умнѣй ихъ; ехъ... что стобой толькавать (разайдутъ и ходутъ на сценѣ).

З 5 З Ф К І Й Ը 5 6.

Ф Ի 5 Б Ը Ե Գ Օ,

(Мѣткъ мѣткѣнъ, զյալմо քյշենց շչօթազѣ քաղակ
ենցեմо քա պարու) ծրա զոհի նամադրեն շալնի
եւ լրջե....

Յ 5 6 Պ.

Գիօն մռայիշեն(սլույզ եամամ մռյն նմագրոմ ?
Փ Ի 5 Բ Ը Ե Գ Օ.

Ե... տիօն յարենս.

Յ 5 6 Պ.

Մըր քամ ազօն հա՞ն նում նումուրոմ ?

Փ Ի 5 Բ Ը Ե Գ Օ.

(Օ՞յզէ քոյսօնցան) յաճա ազօն հա՞ն քայ նում նումուրոմ
նումուրոմ ովու անան. (Տմունիյզէ մյարյա) յաճա քայ
քայ նում նումուրոմ ազօն անան (Տմունիյզէ մյա-
ման) յաճա քրո քայ նում նումուրոմ անան օ քայ
նայր.

Յ 5 6 Պ.

Քայսան նա նու անան նումուրոմ. (Թօնցյան ոյսլու)

ჭრან ც უ შ ი ა.

ნე სმატრიდა (გაახედებს).

ვ ა ნ თ ა.

ნიჩავო ნა სმატრიმ?

ჭრან ც უ შ ი ა.

ქაქ ნისმატრიდა.

გ ე ღ.

აბა ერთი მე ჩავჩედო (ჭრანცუზს) დავა მენე ნა
აბაზ პისმოტრიმ (ძისცემს ფულსა).

ჭრან ც უ შ ი ა.

შისმატრიდა (გაახედებს).

გ ე ღ.

ნიჩავო ნა სმატრიმ,

ჭრან ც უ შ ი ა.

კ... კლუში კრუშინ, ქაქ ნე სმატრიდა.

გ ე ღ.

(ამსანაგებს) დასწუედლა დმერთმა მე ამთი ვერა და
ვანასერადა?

ვ ა ნ თ.

ვერცხრა მე დავანახე.

ვ ა ნ თ.

თქებულ ას იცით მაგითი დანახვა, მე ადრე დადგატა
თან ვიყავ მოჯამავრეთა, იმას დურბინდი ქუნდა და
იქ ვისწავლდ გასედვა, აბა მე გავისედო (ჭრანცუზს) ეა
ოვრანცუზ! თვითა ლეგეშვა კუშაი?

ჭრან ც უ შ ი ა.

მაა კუსაი.

ვ ა ნ თ.

თვითა ხრისტიანინ?

ფრანც ფიხ.

ქრისტიან.

მანთ.

ვა ! რაზო ლეგუშვა კუშა ჩაღავებ ქრისტიან ბუდით?

ფრანც ფიხ.

(კელსა ჰერავს) პროც ტვარა დურაქ.

მანთ.

მოქოლესტა მოია დენგი ნეტე, ნაპოლტარა აბაზ
დავაი პასმოტრიდ და კადა ნონჩი ატ ჩორნა სოლნცა
ნე უმრე, ზავთოა სოროკ ქირნა ქირნა ლეგუშვა პრი-
ნესუ თვითი ლავკა.

ფრანც ფიხ.

ქარაშო, თვარა ზნაიტ მაია ლავკა ?

მანთ.

ნეზნაიმ.

ფრანც ფიხ.

პრასი, ერივანცი პლოსად ლავკა მუსიო ლამე.

მანთ.

სარაშო ნაიდე.

ფრანც ფიხ.

ნე პასმატრიდ (გაახედავს).

მანთ.

(გაოცნებით) ვა ! მოია ნიჩავთ ნი ვადალ.

ფრანც ფიხ.

ეს . . . ქაქ ნე ვადალ.

მანთ.

(ვანოს და გეოს) დაინახეთ რამე თქუმნა ?

ვანთ და გეო.

(ერთათ) ვერცარა ჩეც დავინახეთ.

გ ა ნ ო.

ამა ერთი ვნახო ეშმაკოსა ხომ არა არისრა (მინჯავს
დურბინდსა) კამე სარკე როდი ჰქონია.

გ ა ნ ო.

მაშ მოგვატუეა?

გ ა ნ ო.

(ფრანცუზს) ზაშტო სტეპლო ნიეტე ჸს?

ფრანც უზ ა.

(იქთ) ახ!... გლეჭი ქრეზინ უზნალ მოდა ხიტრი
დელა (კანჯალებს შიძით).

გ ა ნ ო, გ ე ო და გ ა ნ ო.

(ერთათ) აი ლეგეშკა კუშაი ფრანცუზ ზაშტო აბმანით
ჸს? დავაი მოი დენგი დავაი ... (მისცვიან საუელოს
დაუჭერენ და ეწევიან აქეთ იქთ, წაართმევენ ფულსა,
მოხდიან ქედსა, წაართმევენ ტრუბასა და თან ცემას
დაუწევებენ, ფრანცუზი ღრიალებს) აი, აი, აი... (ცაუ
ქოექა და კულისაძი გავარდება.

გ ა ნ ო.

კერა ხედამ ბაყაუი ჭიმია ფრანცუზსა როგორ გვა
ტევებდა, მგონიაკი ღირდეს ქუდი და დურბინდი ემს
შაურთა).

გ ა მ ო ს უ ლ ა 7.

იუინივე და ნემეცი.

(შემოვა მარცხნივ სცენაზედა, წინ თეთრი ფართვეკი
აფარია, თავზედ სახალი უძევს სალივეთ გადაივარებულია,
დადის სალხში და უკრის) სა... სრ მართ... გინი...
სა... სრ მართ... უინი. სა... სრ მართ... უინი.

ი ვ ა ნ ე.

(სმხანაკებს) არიქნა ჩეულნი ჰყეის საქმე გაჩნდა, ხალ-
ხი ლაპის შიძით დაწყდეს მზე ბნელდებათ და ეს სახრი
მართვინას დაათრევს გასაყიდათ, მოდი დაუძახებ ვიუს
დოთ: სამით სტაქანს რო შევჭამთ მე გავეძლევი და
ხალხში გავერევი, ის რო მე გამამიდგეს, მანთ! შენ მა-
რთვინა მოიტაცე და წაიღე მერე ერთათა ვჭამოთ. მაინტ
წელან ჩეულნ ფრანცუზმა მოგვატუეა და ჩეულნ ეს მო-
ვატუელათ.

მ ა ნ ი.

აბა დაუძახე აგრე შუოთ.

ი ვ ა ნ ე.

ეა . . . ეა . . . მართვინა, დავით სუდა (მოვლენ წინ
სტენაზედ).

ნ ე მ ე ც ი.

(მიმტანს წინა) აშტო! დვოია გებით.

მ ა ნ ი.

ვა! ქაქ ნიკუშიტ. რაზი ემუ დენგი ნეტე შტოლი,
ონ ქნიაზ მაჭარსკი და ჩართუქესანსკი ზნიშვ.

ნ ე მ ე ც ი.

საა . . . გურუ . . ზია, გავთ უთლიო ჩოსა და ბელი
ქაპა გსე ქნიაზ. ნე გები.

ი ვ ა ნ ე.

სტაქან პოროვ?

ნ ე მ ე ც ი.

ბეთ გაბიგ სერებრო.

ი ვ ა ნ ე.

მოია ქაპივ მაპივ ნეზნათ, გვარი შავი შტოლი?

ნ ე მ ე ც ი.

ნე . . . საა . . . ურ.

ი ვ ა ნ ე.

ნუ დავაი ადინ სტაქან მენე (სმხანაკებზედ აჩვენებს)
ადინ იამუ, ადინ იამუ, ადინ იამუ.

ნ ე მ ე ც ი.

ნუ გევიდე (ხახალის ძირის დასდებს ახდის სალოვეთს
ამოადებს სტაქანსა მართვინას ჩასდებს შიგა და თითო
თითოთ ჩამოურიცებს უკელასა და შეაჭმევს) ეინ აპაზ
ბუდიდ.

ი ვ ა ნ ე.

სარაშო, იშო დავაი.

ნ ე მ ე ც ი.

გუედე ... (კავუ შეაჭმევს) დებერ ცვეინ აბაზ
ბე ... დით.

ი ვ ა ნ ე.

სარაშო დენგი პისლე ვაზმოშ (ცაემცევა და გაერევა
ხალხმი, ნემეცი მისდევს უქან უკარილითა) უ ... ჩზიათა
ბრაჟლატი გუდა იდობ.

გ ა ნ ი.

(აიღებს მართვინასა და მიარსევინებს გარეთა).

გ ე თ.

(უკარის ნემეცს) ეი ... ეი ... ეი. ვონ ვიდიშ მა-
რთვინა კზალ.

ნ ე მ ე ც ი.

(მოვა წინ სცენაზედ ქედს მოხდის, თმას იბდივნის
და ნემეცურათ იღანძლება), (ძერე გამოუდგება მანქასა
და მიმავალი) აზიათ ბროგლათი დებერ ხაზაინ შალვა-
ნი ნიდას (გავა გარეთ).

გ ა მ თ ს უ ლ ს 8.

სცენიზედ მუთვენი.

(მეიქნება ხალხში ყაყანი) ერთია მბობს: აა, სიბნელე წამოვადა (ცოტათ დაბნელდება სცენიზედ) მეორე. აა როგორ დაბნელდა. მესამე უფრო აკლო სინათლემა აა, (მეიქმონებ შიშით კანკალესა, სცენიზედ მზე უფრო ბნელდება ნელნელა, ხალხი შეიქს შვილთვასა, და გაძტერებით მზეს უცქერიან) აა აა და ბნელდა, დაბნელდა. (მზე სულ დაბნელდება, სიბნელე გასწევს ორს მინუტსა, და სიბნელეში: ზოგი ერთმანეთს ეფარებან, ზოგი თქალებზედ კელს იყარებენ, ზოგი სცენიდგან გაიქცევან და ზოგი შიშით ბაბას ნებენ და კბალს კბილზედ აცემინებენ).

გ რ ი გ თ ლ.

(მარებს ჩუმათ) აბა დრო ახლა გუაქეს გეთაყენა, წავიდეთ მარებეს.

წავიდეთ შენი ჭირიმე.

გ რ ი გ თ ლ.

(გაუურის მარებს კლავში კელსა და ჩქარის სიარულით გავლენ სცენიდგან მარჯვნივ. მზე ცოტათ განათლება, ხალხში ჩაჭარდება სიხარულისა ჩოჩქოლი) ერთია მბობს ღმერთო მადლობა შენთვა, აა ცოტათ გასნათდა. მეორე, აა უფრო მოემატა სინათლე. მესამე აა სულ გამოდის მზე (ერთათ ხალხი) აა აა აა თენდება, თენდება (მზე სულ გამოვა და ხალხი ერთათ უკარიან) ღმერთო მადლობა შენთვა ისევ გამოვიდა მზე (უკარიან სიხარულის ხმითა) განათდა, განათდა, განათდა ახლა ღმერთი მოწეალეა განათდა. ურა, ურა, ურა.

ЧИСЛОВЫЕ

(Кричать) да торжествуетъ наука? . . .

6 3 3 b o d a,

(მაიხედ მოიხედავს და მარებს რო კედან დაინახავს
შეშოვთებათ) ქა ვაი შენ ჩემო თაო, მარებ რა ქნილა?

33365.

(შემთვალებით ათვალიერებს) კამე, აღნოც ჩეცნი
მდგრადი აივანარი არის.

Glossary

ପ୍ରାଚୀ ! କେ ? ଏହାକାନ ଏହାର ଏହାର ?

622 63.

ვაძე უოუთ სიბნელეში გველაშები ჩამოვადნენ და
ჩაუღაბეს (უკირან ცოდი და ქმარი) ვაძე შვილთ ცხალხში
ჩავარდება ჩიჩქთლა) აა ამბავა? ნებშინანთ ღმერთი მო-
წეალეა (ცურქას და რევსიმეს უჭერენ კლავებს გატეავთ
გარეთა, ისინი მისდევენ წივილ კავილითა, თან გული
მიზდით და დაეშვება ფარდა).

(სცენა წარმოდგენს გეურქასავე დაბაზუსა, სცენა
არის დაივენილი საღიანებითა მარცხნივ ზის რეკსიმე,
გვერდით უზის დედამთილი, მარჯვნივ ზის გეურქა სამ-
ნივ შავებით დაბთულია, რეკსიმეს უსხედან ძასამმარე
ძალები ჩადრებითა, და გეურქას კაცება; რეკსიმე ტირის
და ნენე ბანს აძლევს).

გ ა მ თ ს უ ლ ა 1.

რ ე კ ს ი მ ქ .

(ტირილით) მარეხჭან შე . . . ნა . . . ჭი . . . რიმე. ჭი . . . ჭი
შენი ყრმიზი ლო . . . უების ჭი . . . რიმე. ჭი . . . ჭი
ჭად . . . ჭად . . . ჭად . . .

შენი გამოსუნმელი თვა . . . ლების ჭი . . . რიმე. ჭი . . . ჭი
შენი სეჭუჭი ქო . . . ჩრის . . . ჭი . . . რიმე. ჭი . . . ჭი
ჭად . . . ჭად . . . ჭად . . .

(ცეურქას) აღაჭან ! აღაჭან ! ქა ! გენაცვალე ეს რა ცე-
ცხლი მოგვიდა ზეცილგანა, განა მარტო ჩეცნოვნ
დაბნელდა მზე.

რ ე კ ს ი მ ქ .

(ღრიალებს ტირილით) ვაიმე შვილო მარეს, შვილო
შენს თავზედ გვირგვინმა ვეღარა ვნახე, შვილო ! სად
დამექარებ შვილო !

რ ე კ ს ი მ ქ .

ეპრე თქვი აღაჭან გენაცვალე ! (ტირის).
მარეხჭან შენი ქორ . . . წილი ვეღარა ვნახე ჭი . . . ჭი.
შენოვნ ჩალაგებული მხიდევი რა . . . რათ დამრჩა ჭი . . . ჭი.
ჭად . . . ჭად . . . ჭად . . . წელებო დამწვარო.

გ ა მ თ ს უ ლ ა 2.

იგინივე და სიმღანივა.

ს ი მ თ ნ ი კ ს .

(შემოვა ფაფანიებს გადიგდებს უქანა, წამთიჩოქებს და
მიუტირებს) ვა ჩემს ყოვას, ეს რა მეგვივიდა აღა ! რავა
ლაკარგეთ მარეხი, ვაი უბედურებს, ვაი დავუსებილებს.

რ ე ვ ს ი მ ე.

ეგრე მოგვიტირე სიმონიყო, მარესი აღარა გუშავს.
(დაიკივლებს) ვაი შენ დამკარგავსა შეიღო ! ვაი . . .
ვაი . . . ვაი.

გ ე უ რ ქ ა.

სიმონიყო მამიტირე, მამიტირე, მარესი აღარა მყავს.

ს ი მ თ ნ ი კ ა.

ვაჩემს თავს ადა ! ნეტამც შენ შემჭამეთ მის მაგიერათ.

გ ე უ რ ქ ა.

ვაი ნეტავი აგრე უოფილ იუთ.

რ ე ვ ს ი მ ე.

სიმონიყო ! წალი ერთი სამოვარი კიბიტია ქენია კუ-
სები დაუძახოთ.

ს ი მ თ ნ ი კ ა.

(აღგება) ვა ბატონო.

გ ა მ თ ს უ ლ ა 3.

იგინივე და მიკირტუმა.

(მიკირტუმა შემოვა, გეურქა და რეპსიმე მიუტირე-
ბენ) მიკირტუმჯან მოგვიტირე მარეს დაკარგეთ. მი-
კირტუმჯან ! . . .

მ ი კ ი რ ტ უ მ ა.

რო ტუტუტ მიღლიქ, ინჩიქანემ ?

გ ე უ რ ქ ა.

ვა ! მიკირტუმჯან რა ტუტუტობაა. ქალი დაკარგები
ბას არ კიტირო, ნეტავი შენთვინ დამეჯერებინა და შენი-
ნათლულისათვის მიმეტა, იქნება არ დამკარგოდა.

მ ი კ ი რ ტ უ მ ა.

ტო მე ახლა წიგნი მამივიდა ჩემი ნათლულისა, შექ-
რაშ: მზემ რო დაბნელდა ყარამანის დროს რო ფე-
რიაბი უღოვილან იმისთანაები ჩამოვიდენ ციდგანა და
მარებ მოიტაცესო, მე გამოუდექ წასართმევათა, მარტო
რო ვერ წავართვი ჰავლაბრის კაზარმიდან ერთი როტა
ჭარი წავასხი და გამოუდექმო, ფერიაები დაემზადნენ
რომ გამქცეოდნენ და მარებ უკვიანეს ზღვს კუნძულში
წაეკანათ, მაგრამ ერთს ხევში შეკიმწევდა და აღარ
უშევდო, ახლა გერექსა ჰქითხე თუ ნებას მამცემს რომ
ცოლათ შეკირთო მარები ხომ გამოვისხნაო, თუ არა და
დაკანებებ წაიკანონო.

გ მ უ რ ქ ა.

(სისარულით) ვა მართლა! თუ აგრეა გამოისხნას
(წამოდგება ზეზე) ვინ ღორი არ შერთამს, ჩემი დო-
კლათოც სულ იმათ მიცცემ ღორიც ჩემი მარები ცო-
ცხალი მაჩიტონს.

რ ე ვ ს ი მ ე.

(ადგება და წამოცკვიან ეკვეთა, სისარული შეედგებათ
და რევსიმე ეხვევა მიკირტუმას) ქა მიკირტუმჭან, გენაცკალე
გვიმპელე, ღორი არ მარები კიდენ ცოცხალი ვნახო
და როგორ არ მიცცემ ცოლათა.

მ ი კ ი რ ტ უ მ ა.

პარენ გეურქ! ბას პირიბის წერილი დასწერე რომ იმათი
ჯერის დაწერა შენი უაბელი არის და შენი იმენიეზედ
ნასლედნიკიც იმათა ჸენამ, მე წავალ და იმათ მოვიუვან.

ს ი მ ფ ნ ი კ ა.

ადა! დოუწერე შენი მეხლის ჭირიმე, მარა ისიცვი
მიდ ჩასწერე რომე მწითვის სკივრის მასატანი სამი
მანათი მომცეს.

გ ე უ რ ქ ა.

მა კინტუშმ რომანის ! ვა მე მჟავხამ, დაწერე როგორც
განდა და მე კელი მოვაწერამ.

მ ი კ ი რ ტ უ მ ა.

ს ა მ თ ნ ი კ ა ! წადი საწერელი და ქაღალდი შემოიტანე
დაწერო.

ს ი მ თ ნ ი კ ა.

ა ხ ლ ა ვ შენი მუხლის ჭირიმე (გავა და შემოიტანს).

მ ი კ ი რ ტ უ მ ა.

(დაჯდება სტოლზედა, დასწერს და მიუტანს გეურ-
ქას) პარუნ გეურქ ! ამა კელი მოაწერე.

გ ე უ რ ქ ა.

ტ რ თ ი წამიკათხე როგორ დაწერე.

მ ი კ ი რ ტ უ მ ა.

(კითხულობს) «1851 წელსა კათათხს შვიდმეტი დღე-
სა, ესე წერილი გამლევ მე გეურქა კარაპეტოვი თქეცნ
ჰორუელი გრიგოლ ჩემძაკოვი, იმიტომა, რომა ჩემი უა-
ბედი არის ჩემი ქალი მარებზედ ჭვარი დაიწერო დღეს-
ში, და ჩემი იმენის ნასლედნივმაც შენ და ჩემი ქალმა
ბატისაფეთ, თუ მე ეს პირთხა ატეპაზი ვქნა, მაშინ ღმერ-
თა გამიწერეს და უოველი ჩემი იმენია თუ ფულები,
უშა პრივაზი მოვცე შტრიავთა».

გ ე უ რ ქ ა.

მალიან კარგია (მოაწერს კელსა და მისცემს მიკირ-
ტებს).

მ ი კ ი რ ტ უ მ ა.

(წერილს ჭიბები ჩაიდებს დადის სცენაზედ და იცის
ნ მაღალის ხმითა) ხა...ხა...ხა...

გ ე უ რ ქ ა.

(გაკარგებით) ვა ! მიკირტუმჯან რას იცინი ?

მი კირ ტუ მა.

(გეურქას) აიდა შტუპ! ამისთანა შტუპი კამედიანჩივი
ეამბოულაც ვერ იქმოდა ხა...ხა...ხა... (შუბლივას) ვა
დალ ვი? მიკირტუმ რომანოინ კაკით მასტორ ჩალავებ,
კაკით შტუპე ზღელილ ჸა...ხა...ხა...ხა... (გეურქას) აიდა
შტუპ! შტუპ, შტუპ, შტუპ, შტუპ...ხა...ხა...ხა...ხა.

გეურქა.

(გაოცნებით) ვა! რა შტუპი ერთა გამაგებინე და?

მი კირ ტუ მა.

ტო რის გველეძპი, რის ფერია, მზემ რთ დაბნელ
და შენი ქალმა და ჩემი ნათლული თელეთში გაპარულ
იყვნენ და ჯერად დაუწერით, ახლა ჩემი ნათლული მწე-
რამს: ერთი შტუპი გაუკეთე გეურქასა, წერილი ეპები გა-
მოართო რომ ჯერარის წერის ყაბული ქნას და თავისი
იმენიის ნასლედნიკმაც ჩერტნა გძვნასო, რავი წერილი
გამოგართვი ესლავ წავალ და იმათ მეზერნეებით და სა-
ზანდრებით მოვიუკან, ხა...ხა...ხა...აიდა შტუპ,...შტუპ,...
შტუპ,...შტუპ...ხა...ხა...ხა...

გეურქა.

ტო მიკირტუმჭან გეთაუკანე მართლა ამბობ ?

მი კირ ტუ მა.

ვა! მართლა მეთქა ჩემა ჭანის მზემს, ტო გადოთ
შავებმა უამოიცვალეთ და სასლიც მოამზადეთ, მე წავალ
და ისინი მოვიუკან.

გეურქა.

ას ტერ ასტვაწ! ეს რა კუდიანი დრომ გამხდარა,
ახლანდელი ხალხი წორეთ ფთანა ემმაკი მოატუშებ-
ენ ჸა!

მი კირ ტუ მა.

(იცინის).

რევსიმე.

აღაჯან! ერთი ჩემი მარეს ღროჟე კნახო და რაც
მოხდა მოხდა, (მივარტუმას) მივარტუმჯან! გენაცვალე
ღროჟედ მოიუშანე.

მიმორიგო.

ახლავ მოვიუკან (კავა შეა კარით).

რევსიმე.

სიმონიკა! შენ სახლი დაგავე და ახალი მებილით
მორთე, ჩურუ ტანისამოსები გამოვიცვლით და მო-
კალო.

სიმონიკა.

კაი მოგეცა, ახლავ (კავა და ცოცხეს შემოიტანს).

რევსიმე.

აღაჯან! წავიდეთ ტანისამოსი გამოვიცვალოთ და
ჩურუ განმეობიც დაკაბახებინოთ.

გმურე.

წავიდეთ მეტი რა ღონეა, ჩემი ქალი ჭაჭარი მინდა
მიმეცა მაგრამ რჩდა ფარიდა.

რევსიმე.

არა უშავსრა აღაჯან! იმან სომეხაა ფერის უჩირთათი
ეცოდინება, წავიდეთ (სიმონიკას) მებეღს და საიუნს
მეორე ბიჭი მოგაწოდებს კარებძი და შენ მორთე სახლია
(გავლენ უკელანი სიმონიკას გარდა).

სიმონიკა.

(მიაბახებს) კაი იქნება (მეცე პებლიკას) იმე,
ერა მოხდა შექაცო, ნე მამაკვდე ეშმაკს კერ ეფიქრა ეს,
ას დედა, დედა, დედა, რაკა გამეხარა, ჩემ სამს მანათს
ზიღებუ (სალიჩას გამოიტანს გარეთა და მეცე გვას
სახლსა და თან მდერობს).

ოდელია დელასა, რომ თბელია დელა, დელასა . . .
აშ რავა ტკილა შეიტყბიან ამაღამ (ამოთხერით) ას
ნეტაძუ... (ცოცხს გაიტანს გარეთა და ერთს ხალიჩს შე-
მოიტანს მარჯვნავ კელისისაკენ დაშივენს და ლაპარა-
ქობს) კი თქეცნე მოუკვდებით ჩემს თავს კარგისი ცოლ
ქმარი შეიყარნენ ადელას . . . . (აწოდებენ კარებიდგან
მებელსა, სიმონიკა აწერბს სკამებს რიგზედ
თრის კრესლას დასდგავს მარტხნივ და სუზნებს გადააივა-
რებს, ზედ ჩამოჭდება და უელს მოიღერებს) აშ, მოგე-
ცა ღურთის წეალთა მეცეა მომახდეს გვირგვანის ფლკნა,
აშ გვირგვანიანი რავა ცეკვას დოუკლა. დედა, დედა,
დედა . . . (წამოდგება კლავებს კვანწავს თამაშოს და
თავის თავს ეუბნება) ჰე უქან უქან შეკაცო, კა გიზღება კი.

გ ა მ თ ს უ ლ ს 4.

(შემოდიან გეურქა, რევსიმე და სტუმრები დართულ-
ია, გეურქას უჭირავს ცალ პელში გერცხლის ჭამით
დვანთ და ცალში შალი, და რევსიმეს გერცხლის ჭამათ
შარბათი).

რ ე ვ ს ი მ გ.

ადაჭან რათ დააცვიანეს ?

გ ე უ რ ქ ა.

აი ივესას სმა ისმის კიდაც მორბის,

გ ა მ თ ხ უ ღ ა 5.

იგინივე და მახარობელი.

გ ა ს ხ ა რ თ ბ ე ლ ი.

(შემოვა შეს კარით და დაიძახებს):

მე კარ მახარობელი,

სახლის კამხარებელი,

მიჟამია ბალი,

ამახვიეთ მხარი,

ერთი ჯამი ღვინო მასვით,

გამატარეთ კარი ? . . .

მამილოცავს ბატონებთ მშვიდობით მოგდიან მევე და
დედოფალი !

გ ა უ რ ქ ა.

(ჯამით ღვინოს მიღებანს შიგ ფელებს ჩაუყრის და-
ლევინებს და შალით მხარს აუხვევს ისმის ზურნის ხმა).

გ ა უ რ ქ ა.

აა მოდიან.

გ ა მ თ ხ უ ღ ა 6.

(შემოვა მეჭვარე, შემოატანს თევზს კარგბწინ და-
ზდებს, ამთაღებს ხმალსა და კარის ამერალტედ მია-
ბჯენს, შემოდაან წან მეზურნება და საზანდრები,
მერე შემოვლენ მეივე და დედოფალი, და უკან მოზდე-
ვენ მაურება, მეივე თევზს დამტკრევს).

გ ა უ რ ქ ა.

ეჲ . . . ამასთანა შტეკა არ უნდა გექნათ მაგრამ,
ფაიდა აღარ არის (მაულოცავს) დმერთმა გაგაბედნეა-

როთ, ერთმანერთი შეგაბეროთ, ფულის ყავრათი მოგცემ
სამი კაჟი მოგცემ და ერთი ქალი.

მ ი კ ი რ ტ უ მ ა.

(უკირის) ჩმინ . . . ისელ საგლასამ. . .

რ ე ვ ს ი მ ე.

(სიძეს თავს დაუკრავს, ქალს პირზედ აკოცებს და
მიუღიავს) ღმერთმა გაგაბედნიეროთ ერთმანერთს შე-
გაბეროთ (კრიაგოლს) შენ იცი და შენი ვაჟობა როგორც
ჩემი მარეხი კარგათ შეანახავ (დააღვევინებს მარეხს
ჯამით შარბათსა, მეჩე მარებება მაიყებანენ მეოვე დედო-
ფალს დასხვენ კრესლებზედა და უკელანი დასხვებიან სქა-
მებზედ, საზანდოება დასხვებიან მარჯვნავ სალიჩაზედა).

მ ი კ ი რ ტ უ მ ა.

(საზანდოებს) ვა! რას მოგიწუენიათ, ხო ხედავთ
ქორწილი გვაქს აბა ერთი იმღერეთ!

ს ა ზ ა ნ დ რ ე ბ ა.

(მოჭევებიან სიმღერას და რო გაათავებენ).

მ ი კ ი რ ტ უ მ ა.

ნე! ტესერ ლეზგინგვა . . .

ს ა ზ ა ნ დ რ ე ბ ა.

(დაუკრენ ლეკერს სათამაშოსა, ქალები უკელანი ითა-
მაშებენ და მაურები ტამს უკვრენ, მერე ითამაშებს მე-
ოვე და ღეღოთვალს დაუკრავს თავსა, ღეღოთვალი ითამა-
შებს და რო გაათავებს თამაშობასა, ფარდა დაემკება).

დ ა ს რ უ ლ დ ა (*).

(*) მომქმედთ პირში და უბეჭდვია დავიწუებისაგამო აჭრან-
ხუზია.

